

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil
rândul cu litere garmond.

Nr. 9461/1917 Pres.

VASILIE,

**cu mila lui Dumnezeu smeritul Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii ortodoxe a Românilor
greco-orientali din Ungaria și Transilvania.**

Prea cucernicilor protopresbiteri, cucernicilor preoți și vouă tuturor drept credincioșilor creștini ai de Dumnezeu păzitei noastre arhidieceze Transilvane, dar și pacea dela Dumnezeu cel mărit în Sfânta Treime, iar dela smerenia mea binecuvântare arhierească și bucurie sufletească pentru sfintele sărbători ale Nașterei Domnului nostru Isus Christos.

„Prunc s'a născut nouă fiul și s'a dat nouă a cărui stăpânire s'a făcut preste umărul lui... Dumnezeu, tare biruitor, Domn păcii... Si mare va fi stăpânirea Lui, și păcii Lui nu va fi hotar“. (Is. cap. 9 v. 6-7)

Cuvântul pace n'a fost rostit nici când cu atâtă oftare și evlavie creștinească, ca la aceste sărbători ale Nașterii Domnului, când țara noastră și toate țările, și lumea toată însângerează și se mistuie în focul răsboiului, acum în al patrulea an, așteptându-i cu bună nădejde sfârșitul și încheierea păcii statonice. Că doar' Isus Christos pentru pacea oamenilor a venit în lume, și îndeplinindu-și lucrarea pe pământ, ca *domn al păcii*, iarăși pacea ne-a lăsat, ca cel mai prețios dar dumnezeesc zicând: „*Pace las vouă, pacea mea dau vouă.*” Si păcii lui nu va fi hotar. Sfânta maică biserică încă ne sfătuște neincetat, ca să fim și să trăim în pace, rugându-se la toate slujbele dumnezești pentru *pacea a toată lumea*, și cerând cu osârdie, ca *pacea de sus*, pacea cea cerească să se sălașluiască întru noi!

Biserica așa dar' propove duind pacea a toată lumea, ea e în contra răsboaielor dintre nemici, învățând pe credincioșii săi a trăi în liniște și a se mulțumi fiecare cu al său. Ea recomandă în locul sabiei crucea lui Christos, iar în locul puștei și a tunului ea are nădejdea cea întru Dumnezeu. Si dacă încă mai vedem, că omenie se luptă cu arme ucigătoare, și dacă încă se mai ucide om pe om, — apoi aceasta vine de acolo, că popoarele nu s'au pătruns de învățările religiunii creștine; iar căpeteniile lor sunt mai mult creștini cu numele.

Iubiților meu fii duhovnicești! — dacă dorim, ca pace să fie și pacea să stăpânească în lume, atunci trebuie să primim și să împlinim cerințele și condițiunile păcii, — nu celea cari le propun diplomații și ministrii țărilor, ci aceleia, cari le prescrie legea evangheliei lui Christos, căci numai a-

cestea ne pot asigura o pace mulțămitoare, trainică și neconturbată. Între aceste condiții cea dintâi și cea mai de căpătenie e, ca să facem întâiul *pace la noi* acasă, să ne împăcăm cu noi însine, să împlinim porunca dragostei către deaproapele, căci fără dragoste nu poate fi unire de cugete, în urmare nici pace și nici credință în Dumnezeu, care a pus dragostea către deaproapele mai presus de toate, încât pe unul născut fiul său l-a jerșit pentru dragostea omeniei.

Pentru aceea ne îndeamnă sfânta maică biserică prin glasul preoților dela sfântul altar: „*Să iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim*“ Pentru că fară dragoste, și credință și rugăciunea sunt deșarte, după cum zice apostolul Pavel: „*De-aș vorbi în limbile oamenilor și ale îngerilor, și de aș și toate tainele și toată cunoștința, și de aș avea toată credința, încât să mut munții, iar dragoste nu am, — nimic nu sunt*“.³

Romanul numește inimic pe cel ce trăia afară de peninsula Italica, și grecul mândru privea de barbar pe oricine trăia sub alt ceriu afară de ceriul Greciei; iar iudeul și mai sovinist, și restrângă susținut său în cercul strimit al naționalității sale. Nașterea lui Isus Christos însă a surpat zidul despărțitor, a rupt lanțul ce încătușă inima omenească în zidurile unei cetăți și între marginile unui patriotism local. Cel născut în Vitelemul Iudeii, Isus Christos, el însuș nu se numește iudeu, nici nazarean, ci *fiul omului*, voind a însemna prin aceasta, că în orice loc unde s'ar află un om, Isus Christos este numai al său frate, ci al său fiu. El este cel dintâi, care înălțând steagul egalității și frațietății po-

poarelor¹ a îmbrățișat întreaga omenime cu dragostea sa. Să strigăm dăr: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoie*“.²

Vom să încețeze răsboiale și vărsările de sânge și pacea să se salăsluiască între oameni, — atunci să lăpădăm urile și dușmaniile dintre noi, să urmăram porunca lui Isus Christos, să ne iubim unii pe alții, fără osebire de religiune și de naționalitate, căci el ne-a poruncit să iubim chiar și pe vrăjmașii noștri.

Gândiți, iubițiilor, că dragostea este rădăcina, izvorul și mama a tot binele. Când voi nu iertați pe vrăjmașii voștri, nu întru atâtă îi vatamați pe ei, cât pe voi însă-vă și vă gătiți pentru ziua judecății viitoare o osândă vecinică. Caci Dumnezeu de nime nu se scărbaște așă de tare, și pe nime nu osândește așă de aspru, ca pe celce rămâne neîmpăcat, a căruia inimă este umflată de mânie și aprinsă de răsbunare. Asultați ce zice Domnul: „*Când aduci darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte, că fratele tău are ceva asupra ta, lasă darul tău înaintea altarului, și mergi de te împacă mai întâi cu fratele tău; apoi venind adă darul tău*“.³ Aceasta este jertfa păcii, și dacă tu nu năzuești la pace, jertfa ta nu îți aduce nici un folos.

In barca lui Noe au stat împreună animalele sălbaticice atât de numeroase și diferite la felu și nu s'au bătut, și nu s'a mâncat una pe alta. Leul cu ursul, lupul cu oaia cum s'au împăcat într'un loc? S'au împăcat, pentru că așa le poruncise Dumnezeu, și ele s'au supus, și căt au fost în barcă și-au schimbat firea, au lăsat dușmania, și-au lăpădat sălbăta-

cia, trăiau în pace. Acelea erau niște animale fără minte, erau fiare neîmblânzite, diferite după felu, inimice după fire, — și cu toate acestea ascultară de porunca dumnezească și petrecură în pace și unire. Iar noi, cari suntem oameni cu minte înțelegerătoare, toți frați, cari avem un tată comun în ceriu, purtând chipul și asemănarea lui Dumnezeu, să nu avem pace și unire între noi? „*Fiera sălbatică nu se împotrivește legii lui Dumnezeu*, — zice Sf. Vasile cel mare — și noi oamenii respingem învățătură spre măntuire“.

O, pace, dulce pace! Fericit pământul unde locuști, fericită cetatea ce te posede, fericiti oamenii, cari se bucură de tine! „*Fericiti tăcătorii de pace*“!

A doua condiție principală a păcii dintre popoare este *dreptatea*. Dreptatea să stăpânească în lăuntru și în afară, — fără aceasta nu poate fi pace.

Dreptatea este cea dintâi din virtuțile sociale, care orânduște să dăm, în toate, fiecăruia ce i-se cuvine. Aceasta este temelia legii firești, care Dumnezeu a întipărit-o în inimile noastre, și care nime nu poate să o calce nedepăsat, ori, cel puțin, fără să simtă mustările conștiinței.

Sufletul omului este tipul lui Dumnezeu și Dumnezeu însuș este dreptatea. „*Toiagul dreptății estetoiagul împărației lui*“.⁴ „*Si el va judecă lumea întru dreptate, și cu dreptate va judecă popoarele*“.⁵ Dreptatea domnește în împărația ceriului, — ea trebuie să domnească și în împărațiile pământului. Dreptatea e temelia împărațiilor. Incins cu pavăza dreptății tradiționale la Casa Habsburgică, iubitorul de Christos împărat și rege al nostru Carol, a biruit puterea covârșitoare a dușma-

¹ Isai, c. 11, v. 10-12.

² Luca, c. 11, v. 14.

³ Mat. c. 5, v. 23-24.

⁴ Psalm 44, v. 7.

⁵ Psalm 9, v. 8.

nului în Alpi și în Carpați. Pe temelia dreptății trebuie să stea dar și popoarele, atât în lăuntru, cât și în afară.

Dar popoarele mugesc ca mugetul apelor puternice.⁶ Pentru că „domnii, mai marii lor, sunt neascultători, părtăși furilor, iubitori de daruri, și umblă după mită, săracilor nu fac judecată, și judecata văduvelor nu o socotesc”.⁷ Aceste cuvinte aspre ale prorocului Isaia zugrăvesc întocmai starea țărilor și popoarelor din timpul nostru. Din dreptatea lui Dumnezeu nu este nimic în noi. „Că la Dumnezeu nu este căutare în față”,⁸ — zice sf. apostol Pavel. Cu atât mai multă e la oameni. Pretutindenea și în toate părțile, considerațiunile personale precumpănesc. Cel bun și vrednic nu e luat în socotință, și cel viuovat și păcătos nu se pedepsește după mărimea vinovației și păcatului. Micii vinovați se pedepsesc cu neîndurare, iar adevărații crimiinali, hoții, scapă teaferi prin tot feliul de protecții și intervenții. Cel slab ar trebui ajutat și apărat; în loc de a fi ajutat însă, el e mai mult apăsat și schinjuit. S-ar putea aplică potrivit la stările societății moderne, ceeace constată un renomit scriitor despre starea societății romane pe timpul împăratului Tiberiu: „Până aci ați văzut crime, insuflate de gelozia unei politici amăgitoare, — acum însă cruzimea e pe față... Se destiințează legile cele bune, și în locul lor fac altele nouă, cari la aparență privesc binele statului, iar în realitate perderea oamenilor buni, ce au mai rămas Romei. Totul este crimă de *lege majestate*. Odinoară se pedepsează o adevărată conspirație, astăzi se pedepsează vorba inocentului, rău explicată. Plângerile lăsate nefericiților pentru măngăierea durerilor lor, lacrimile, aceste expresiuni naturale ale durerilor noastre, suspinele ce ne scapă din piept fără voia noastră, simple priviri, devin funeste, — discreta tăceră ascunde în sine intenționi păcătoase, bucuria se ia drept o speranță criminală, tristețea un semn de nemulțămire sau de ură față cu stăpânirea, — și dacă pericolul de apăsare te face să te temi, — atunci îți ia temerea ca un semn al conștiinței păcătoase, care tradându-se pe sine, dă pe față ceeace ai făcut sau voești să faci”.⁹

Nu este dreptate. Nu este celace face bunătate. Toți s-au abătut. Pentru aceea *mugesc popoarele ca mugetul apelor puternice*.

Dacă voim aşadar serios pacea, trebuie să voim în primul rând, ca dreptate să se facă. Gândeașcă ceice conduc soarta țărilor și a popoarelor, gândeașcă, că ei dela Dumnezeu au primit puterea de a stăpâni. „Prin mine domnesc regii și domnii proclamă dreptatea”.¹⁰ Urmeze deci exemplul Domnului și dreptatea să săvârșească. Căci „dreptatea ridică poporul”,¹¹ și „vai de ceice hotărâsc hotărârile nedreptății”.¹² Dreptatea să fie înlăuntru și în afară. Dorințele, stăruințele și aspirațiile neîndreptățite să se izgănească din mintea și inima popoarelor. Stima, îngăduința și

respectul împrumutat să se cultive și să se întărească între oameni și popoare. Pentru că volnicia numai volnicie naște, și în cei biruți prin puterea volnică se provoacă numai amărciune și o porrire spre alte volnicii.

Temelia păcii atât înlăuntru, cât și în afară este dreptatea, iar temelia dreptății este *frica Domnului!* Aceasta este a treia condiție a păcii dintre popoare. „*Frica Domnului este isvorul vieții, ce depărtează pe om de lațurile morții*”.¹³ Frica Domnului este temelia a toată norocirea și înțelepciunea omenească, este iubirea, respectul, admirarea, recunoștința, supunerea și nădejdea către ființa cea mai înaltă, către Dumnezeu. Unde nu este temere de Dumnezeu, acolo nu e nici dreptate, — și unde lipsește dreptatea, acolo nu poate fi pace. Fără Dumnezeu nu este nimic bun, nu este dreptate, nu este pace. „*Că toți sunt fărădelege și răji, și va arde ca focul fărădelegea*”.¹⁴ De aceea ne admoniază înțeleptul Solomon zicând: „Teme-te de Dumnezeu și depărtează-te de rău”.¹⁵ Temerea de Dumnezeu și religiositatea ce naște din ea reține pe om de la rele. Religiunea dă creștere singuraticilor și națiunilor, învățându-i să cu evlavie, cu îndelungă răbdare, cu iubire de oameni, respectând averea altuia. Cu un cuvânt religiunea ne propune și insuflă toate virtuțile, cari asigură pacinica și frăteasca conviețuire a oamenilor.

Cu cât va slabii simțul religios și va dispărea temerea de Dumnezeu din inimile oamenilor, cu atât se vor înmulții mai mult fărădelegile, ura și dușmaniile în societate. Numai religia e în stare a înfrâna patimile și a conduce pe singuratici, cum și pe națiuni pe calea dreptății. Legile omenesti, legile civile, nu sunt de ajuns pentru a regulă purtarea oamenilor. Obiectul lor fiind mai mult siguranța publică, decât virtutea, n'au nici o putere asupra inimii și conștiinței omului. Statul însuși nu are mijloace, nici putință de a cunoaște, când conștiința supușilor săi e turburată, și plănuiesc răsturnarea rânduiei celei bune. Acăi societatea civilă e cu totul neputincioasă. Singură biserică este aceea, care vine în ajutorul statului în susținerea ordinei sociale. Ea în numele lui Dumnezeu, care „nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu”, previne și desrădăcinează pornirile cele rele, și ferește statul de fierberi și răsvrătiri continue, pentru că numai legile cele mărețe ale moralei evanghelice, numai ele pot produce dragostea, devotamentul, lăpădarea de sine și patriotismul cel adevărat.

Civilizație și cultură omenescă rămân niște vorbe frumoase, cari, dacă nu sunt unite cu religiositatea, sunt bune numai pentru a purta răsboiale cu arme mai îscusite și mai perfecte, ca cu atât să se facă mai mari vărsări de sânge. Căci, în adevăr, omul fără cultură morală nu e decât cel mai intelligent, cel mai astut și cel mai crud din animale!

Dar înaintea ochilor lui Dumnezeu sunt căile omului, și toate urmele lui le socotește.¹⁶ El vede și observă tot astfel și căile națiunilor. Istoria ne arată,

că Dumnezeu a ajutat totdeauna și l-a dăruit cu bine pe poporul, care să temut de el, care a purtat frica Domnului în inima sa. Când însă acel popor a lăpată frica de Dumnezeu și a rupt legătura sfântă cu el, atunci a ridicat inimici asupra lui, pedepsindu-l pentru necredința sa. Aceasta a fost soarta poporului evreesc cu risipirea Ierusalimului și împrăștierea lui pe tot rotogolul pământului.

Iubiților! Pacea mult dorita și statonnică, pacea lumii și bunăstarea popoarelor, le vom dobândi, dacă ne vom împăca întâi cu Dumnezeu, dacă vom sădă și întărî în inimile noastre frica Domnului, dragostea către Dumnezeu, — căci aceasta ne va procură și asigură negreșit și pacea, și dreptatea, atât înlăuntru între noi, cât și în afară, cu alte popoare. Atunci se va împlini ceeace zice prorocul Michea: „*Si vor tăia săbile lor să facă pluguri, și sulitele să facă seceri, și mai mult neam preste neam nu va luă sabie, și nici decum nu vor învăță a se război. Si se vor odihni fișecarele sub viața sa, și fișecarele sub smochinul său*”.¹⁷ — Si cuvântul trup s'a făcut.

In ieslea din Vitleem „*mila și adevărul să intimpinăt, dreptatea și pacea său sărătăt*”.¹⁸ Să ne închinăm dar pruncului celuice astăzi să născut acolo *Domn păcii*, și să-l preamarim cu bucurie cântând: „*Năsterea ta, Christoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței, că intru dansa ceiace slujeau stelelor dela stea său învățat, să se închine Tie, soarelui dreptății, și să te cunoască pe Tine, răsăritul cel de sus. Doamne, mărire Tie!*”

Darul Domnului nostru Isus Christos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea sfântului Duh să fie cu voi toți. Amin.

Dat la Sibiu — Nagyszeben, residența Noastră arhiepiscopală-mitropolitana, 5/18 Decembrie 1917.

Vasile M. P.,
arhiepiscop și mitropolit.

Ne cheamă Vitleemul!

Nădejdile omenirii cu luminile lor de înviorare primăvăratecă, cu creșcul lor îndemn, plecaseră îndurecate spre apus. Văzduhurile vânjoale de iluzii, credințe, dorințe și doruri neîmplinite, rupte, desprinse, furate de valuri dușmane din sufletele omenesti. Umbre grele, cu vârtejuri de prăpad, năvăliau din ascunsele iaduri și învăluiau omenirea cu lațurile morții. Si cu întunericul păgân veniau ca tovarăși toate izvodirile diavoleschi.

Oamenii și duceau neblesnică viață, sămănând a cete de morți; și pierduseră temeliile vieții: credința și voința.

Împărașii strivite, desființate, limbi și neamuri multe subjugate! Si în cuprinsurile pământului plutia o învălmășeală infiorătoare de tipete și vajete de durere, de chinuri neizbăvite, de plânsul păcatelor neispăsite, de geamătul feclorilor prinși în agonie sudorii de sânge, de scâncetul copiilor flămânci, de slabele suspinări ale văduvelor și bătrânilor, de tipetele de desfrâu ale celor cari se închinău loru și de curățenie celor înfrâjați cu iadul, cari țineau omenirea în obezile volnicilor...

Si într-o noapte de păcură, când nădejdea era mai mare, plânsul

mai înversunat și întreaga lume răscolută din culcușurile ei de porunca celui înfrâjt cu idolii, coboară spre pământ o cântare plină de vrăjă, de nădejdi necunoscute: «*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pre pământ pace și între oameni bunăvoie*».

Si, ca sub puterea unui farmec necunoscut, durerea și chinul, vajetele și suspinele amuțiră și ochii tuturor pământenilor se îndreptără către obârșia cântecului dumnezeesc, a soliei de nespusă, măngăiere, de negrătă nădejde. Si privind spre ceriuri, căci de acolo venia, din zările senine, priseră o dără largă de lumină, care sfâsiind bezna, se cobora asupra unei peșteri din marginea târgului revărsat pe costișa dealului.

Se făcu tăceri adâncă! Tacea pădurea cu freamuțul frunzelor, tacea apele cu murmurul izvoarelor, tacea răzvrătită fire a omului, tacea întreg cuprinsul. Tacea toate, căci vorbeau adâncurile veșnicilor, grăia lumea de dincolo de luceferi, glăsuia împăratia Domnului prin rostul pruncului din ieslea dobitoacelor, învăluit în haina minunilor și întărit cu lumina cerurilor.

«Ce te tânguești, omule? Ridicăti ochii spre cer, doar nu mai ești rob, privește în lumina, caută în veșnicia Domnului! El ti-e Tată, Tatăl tuturor! Înalțăti, fratele meu obosit de opintiri pagâne, de răzvrătiri chinuitoare, înalteți sufletul spre Părintele nostru, curăță-l în apele iubirii, a păcii, căci pacea e dragoste, și scăldă-l în râurile bunei voiri. Ele se vestesc din ceriuri prin graiul ingerilor, ele te vor izbăvi, pe tine, fratele meu vândut, pe toți fratii mei, pe toți fișii Tatălui cereș, din vîforul chinurilor, din vârtejul primejdiilor, din valurile năcazurilor, cari te împresoră ca pe o cetate, din lăturile morții cari te pasc, din locul rușinei, din locașurile întunericului și te va apăra împotriva pornirii de izbeliște a dușmanilor tăi fără durere în inimi...»

Si vorbele de taină sfântă, grăurile educătoare de solie dumnezească, solia de izbăvire, au schimbat fața lumii, au prefăcut soarta neamurilor mici și mari și au primenit sufletele și inimile oamenilor.

Sau înfiripat alte împărașii cu puterea cuvântului și faptei robiile de vraja iubirii și bunătății; sau născut limbi și noroade nouă, în inimi s'au pogorât nădejdi de primenire, credințe de o viață, o împăratie a fericirii veșnice, iar în lumina sufletului s'au ișit iluzii cu temeiuri trainice și idealul curat al veșnicilor divini.

Astăzi asemenea suntem învăluți în lațurile morții. Valurile durerii din urmă ne împresoră și ne amenință să ne înghită. Intunericul ne acopere mințile cu greutate de plumb, urile pagâne ne sfâșie fără cruce, vârtejul desnădădurii fără hotar ne răpește în prăpastie, căci lumenă coborâtă acum două mii de ani, nu a fost absorbătă în suflete, iubirea nu și-a făcut sălaș în inimi și bunăvoie nu o grăesc vorba și fapta noastră. Neamuri gem înforate de temerile morții, și neamuri și clădesc pătul desfrâurilor. Glasuri de plângere cumplită se desprind din vîforița răsăritărilor și grăesc: «Doamne, caută la ocara care ni s'a făcut nouă, la durerile și desnădăduirea slugilor sale»...

Si în vâltoarea aceasta de chinuri fără hotar, în întunericul care ne înăbușă ne vine, ca o măngăiere cerească, ca o chemare blandă, ce coboară din depărtări obosită, din neguri de vremi, ne sună în urechi, ne înfioară inimile, ne înviorează sufletele obidite, glasul ingerilor, cari astăzi cântă deasupra ieselor din Vitleem: «Mărire întru cei de sus lui

⁶ Isaia, c. 17, v. 13.

⁷ Isaia, c. 1, v. 23.

⁸ Romanii, c. 2, v. 11.

⁹ St. Evremont la Montesquieu: Mărire și decadență romanilor.

¹⁰ Prov. c. 8, v. 15.

¹¹ Prov. c. 14, v. 34.

¹² Isaia, c. 10, v. 1.

¹³ Prov., c. 17, v. 27.

¹⁴ Isaia, c. 9, v. 18.

¹⁵ Prov., c. 3, v. 7.

¹⁶ Pilde, c. 5, v. 21.

¹⁷ Michea, c. 4, v. 3—4.

¹⁸ Psalm, 84, v. 11.

Dumnezeu, pre pământ *pace*, între oameni *bundvoire*!

Din lumina dumnezească ce scaldă îngerii și pruncul din iesle, se pripășește o rază și coboară veacuri multe, în haosul intunericului care ne învăluie, și ne luminează cu pulberea ei de taină o casă săracă, nebăgată în seamă. Si de pe sărăcia casei raza se răsfrânge învederând un drum plin de cotituri, de primejdii, de guri de prăpastii, de tovarăși vicleni, cari ne îndeamnă fără milă spre vîrtejul pieirei.

Dar casa învăluită în tainică lumenă plină de graiuri, cari samănă atât de mult cu ale celui născut în ieslea dobitoacelor, ne cheamă cu glas de mămă îngrijorată spre dânsa, căci nu-i alta decât *biserica noastră românească*, depozitara graiurilor împărătiei divine, Vîtalemul nostru. Ea bătută de toate vîforițele, ea ni-e stâncă de scăpare din valurile morții, ea ni-e corabia lui Noe, care ne-a dus prin furtunile de năpăstuire ce au dat asupra noastră. In lumina ce a știut ea să răspândească, am rupt toate zăgazurile de opriște, și ea ne-a saltat biruitorii în vîltoarea luptelor pentru viață și în pornirea vrăjmașă a ispătelor de a ne fura sufletul; ea care ne-a ocrotit leagănul și ne-a învățat să vorbim, ea biserica noastră românească *săracă*, ne cheamă din nou să ne deschidă ochii cu *lumina cunoștinței* și să ne conducă cu veșnicile povețe ale celui ce în ieslea din preajma Vîtalemului s'a născut.

Lumina ce se revarsă din ceriuri, cântările de preamărire ale îngerilor și pastorilor cheamă sufletul, tot cugețul și toată voința noastră către biserica ce vine din Vîtaleem, către stâncă, taria și mântuirea noastră. Aici, către biserică, îndreaptă-ți pașii tăi, neamul meu dosit și obosit, căci valurile izbesc cu vrăjmașie. Inima ta curată e taria și podoaba ei. Dă-i-o plină de dragoste și de credință! Durerile morții ne încunjură, pământul se clătină sub picioare și ceriurile împreună se tulbură. Pruncul din Vîtaleem ne cheamă în casa Domnului, unde vom afla mântuirea. Ea ne va apăra împotriva săgeților veninoase ale dușmanului, împotriva vorbelor de ispătă ale prietenului viclean. Căci întru năcazul nostru vom chema pe Domnul și El, Dumnezeul nostru, va auzi din biserica cea sfântă a Sa strigarea noastră.

Glasul îngerilor ne povătuiește la *pace și bundvoire*. Veniți toti fiili neamului, să strivim și ferecăm ura și pizma dintre frați și cu dragostea în

suflet, cu bunăvoieea în inimă să ducem *sirciul legii* noastre, toate sfintele noastre avuții hărăzite din neam în neam, să le ducem în casa Domnului, ea ne va întineri și primeni ființa, iar Dumnezeu ne va binecuvânta cu tărie și lungime de zile! Si înaintea noastră va fi pururea zi, iar noaptea se va pierde în urmă.

Proiectul legii dreptului electoral

I

Noua reformă electorală, a cărei desbatere în parlamentul ungár se va începe poate în ianuarie 1918, este motivată pe larg în proiectul de lege al ministrului Dr. Vilhelm Vázsonyi.

Din expunerea de motive dăm în extras următoarele părți:

Dela 1848 până la anul 1913, în Ungaria nu s'a făcut în realitate nici o reformă electorală. Legea din 1913 n'a mulțumit opiniei publică, nici din punct de vedere politic, nici material. Legea de atunci a pus dreptului de vot o mulțime de restrângeri.

Imprejurarea, că dela 1848 nu s'a produs o largire a dreptului, face necesată reforma temeinică a dreptului de vot.

Invenționtele răsboiului și problemele viitorului, cer o largire însemnată a acestui drept.

In răsboi viața țării a fost apărată de întreg poporul ungár. Mare a fost înrăurirea educătoare a răsboiului. Disciplina serviciului militar, răspunderea în răsboi, năcărurile celor rămași acasă și cunoșterea deplină a statului modern, au pregătit poporul la un mai mare simț de răsoudere, și la vederi mai largi. Multimea de probleme impuse statului spre rezolvare, — pretinde ca și poporul ungár, cu puterea ce o are, să contribue la această rezolvare.

Azi, după autograful regal contrasemnat de contele Stefan Tisza, în 28 Aprilie 1917, — este un adevăr neatânat de considerații de partid, că largirea dreptului de vot trebuie să se facă în timpul răsboiului și din cauza răsboiului.

Proiectul nu trece dela dreptul de vot restrâns deodată la vot universal. Dar prin faptul că înțemeiază dreptul de vot pe lângă limita de vîrstă de 24 de ani și pe cetățenia de stat, — pe cunoșterea cititului și a scrisului, și pe titlul de drept de care dispune o mare parte din cetățenii Ungariei, — acest proiect se construiește pe temeliile votului universal. Pe această temelie pot merge împreună partizanii direcției conservatoare, ca și ai celei radicale.

Dreptul de vot, bazat pe cunoșterea cititului și a scrisului, face ca în unele municipii ale țării, votul universal să fie îndată înfăptuit; în alte locuri, e aproape atins, și cu cultura în creștere gradată se realizează votul universal în mod automatic în tot locul.

Dela 1910 raporturile s-au îmbunătățit.

In anul 1916, printre cei de 15 și 19 ani se aflau numai 17.8 procente analfabeti. Aceștia sunt azi în mare parte între alegători.

Un progres însemnat a făcut și învățământul la oamenii trecuți de 21 de ani. La cursurile deschise în țară pentru cultura publică, au învățat să citească și să scrie, iar dintre cei sub 24 de ani, sunt 90.9 procente cari știu să citească și să scrie.

Un rezultat asemănător s'a dobândit și în armată.

După datele de până acum, dintre soldații decorați cu Crucea Carol, cari au trecut de 24 de ani, 79.4 procente știu să citească și să scrie, iar dintre cei sub 24 de ani, sunt 90.9 procente cari știu să citească și să scrie.

Pentru răspândirea cunoștinței cititului și scrisului e mult promițătoare desvoltarea viitoare. Dreptul de vot condiționat de cunoșterea cititului și scrisului, va îndemna pe mulți analfabeti să cerceteze cursuri deschise pe seama lor.

Proiectul nou de lege are în vedere organizarea învățământului (cititul și scrisul) și încreștează pe ministrul cultelor și de instrucție publică, să înființeze cursuri pentru adulți.

Proiectul înlesnește caracterul obștesc al votului prin ușurarea dovezii că cetățeanul știe să citească și scrie. Astfel, că concepția aceasta corespunde cu tradițiile politice ungare. Si Ludovic Kossuth recomandă în scrisoarea din 3 Martie 1868 către Iuliu Schwarz, ca censul inteligenței și absolvarea școalei elementare să fie condiție prime ale dreptului de vot.

Proiectul de lege statorește vîrstă de cel puțin 24 de ani pentru a obține dreptul de alegător. Se cere apoi terminarea celor patru clase ale școalei populare elementare. După aceasta se pretinde că dare directă cel puțin 10 coroane; titlu de drept de vot au cei ce exercită meserile sau comerțul, pe temeiul unei licențe sau legitimații de meserie, apoi cei cu ocupația statonnică la o meserie sau producție agricolă.

Acstea titluri de drept secundare, au scopul să facă cu putință și la astfel de membri valorosi ai societății, să capete dreptul de vot, chiar când n'au terminat patru clase elementare, și înțemeiază dreptul de vot pe împlinirea datoriilor cetățenești și pe o muncă socială folosită făcută în mod statonnic; toate aceste titluri de drept se intind asupra unei masse atât de mari de cetățeni ai statului, încât proiectul prin aceasta creiază un vot universal (?). Prin titlul de drept al absolvirii de patru clase ale școalei elementare, vor căpăta drept de vot 2,625.000 cetățeni din 3,019.000 bărbați cari știu să citească și să scrie, și au trecut de 24 de ani, — așa dar aproape *cu un milion mai mult* ca numărul total al alegătorilor conscriși pe temeiul legii din 1913. Dar acest titlu de drept va deveni tot mai obștesc. Căci înmulțirea însemnată a învățătorilor poporali dovedește, că cunoșterea scrisului și cititului va lăsa o intindere tot mai mare.

Căt privește proporția maghiarimei la această populație bărbațească, găsim că e cu 1.2 procente mai favorabilă, decât la acei cari știu să scrie și să citească, — și de aceea se poate afirma cu dreptate,

că maghiarimea între acei cari absolvează cele patru clase din școală poporala, *apare mai bine reprezentată*. Examenul despre aceste cunoștințe, la care trebuie să se supuie alegătorii, va contribui la răspândirea limbii maghiare.

Prin titlul de drept al censului de dare, vor avea drept de vot 1,305.000 bărbați peste 24 de ani, dintre cari parte cea mai mare are și pe temeiul censului inteligenței dreptul de vot. Între acei cari au de plătit această dare, maghiarimea *repräsentă 64.4 procent*.

Cifra persoanelor cu drept de vot, pe baza titlurilor de *drept militar*, este evaluată la 1,741.000, dintre care 824.900 sunt decorați cu crucea Carol de trupe, (numărul acestor cari au această decorație și medalia de vitejie, dar sunt sub 24 de ani, sunt socotiți la 443.000). Numărul total al persoanelor îndreptățite la vot, pe temeiul titlurilor de drept militare, va fi de 218.400. Dintre aceștia o mare parte ar putea dobândi dreptul de vot și prin alte titluri de drept. Si în această categorie, maghiarii se prezintă favorabil.

Sub titlul de drept că cineva profesă o meserie sau comerțul, vor căpăta drept de vot 379.000 bărbați trecuți de 24 de ani, cari știu să citească și să scrie, dintre cari 28.6 procente ar căpăta dreptul de vot și prin alte titluri de drept. Tot așa și cei 484.000 bărbați trecuți de 24 de ani, cari sunt ocupati statonici la meseria, asemenea și 496.000 servitori și lucrători statonici primesc dreptul de vot. Toate aceste titluri de drept speciale servesc numai la ușurarea dovezii îndreptățirii la vot. Pe baza acestor titluri de drept ne putem aștepta la 3,855.033 alegători.

Proiectul acordă dreptul de vot și femeilor. Aceasta se motivează cu schimbarea pozițiilor lor sociale și cu experiențele răsboiului. În timpul răsboiului, cultura femeilor și participarea lor la munca economică au luat o mare întindere. Ele își, pe multe terene, locul bărbaților, cari luptă pe câmpul de bătăie.

Acordarea drepturilor de vot pentru femei corespunde tradițiilor ungare. De altfel curențul acesta căștigă tot mai mult teren în toate statele.

Proiectul prevede pentru femei limita de vîrstă de 24 de ani, și terminarea a patru clase civile.

Azi fetele din toate clasele sociale iau parte la cursurile superioare de învățământ. Acest titlu de drept va avea efect democratic, și va asigura dreptul de vot funcționarilor, care stau în serviciul public sau particular, și femeilor care își împlinesc chemarea lor în familie. Mai au drept de vot: văduvele de răsboi, și femeile cari desvoală o anumită activitate pe terenul științific, literar și artistic.

In motivarea proiectului se arată, că sistemul dreptului de vot *e bazat pe votul universal*. — Lucrul ce se poate vedea dintr-o asemănare a numărului alegătorilor prin noua lege față de cifra alegătorilor de până acum. Numărătoarea din 1910 a arătat 1,069.480 alegători pe temeiul legii electorale din 1874. Față de această cifră, după noul proiect, numărul alegătorilor bărbați, fără a fi decorați cu crucea Carol sub 24 de ani, va fi de 3,152.000. Așadar

FOIȘOARA

La Crăciun

De V. Genie

Pe bolta înstelată

La falnic răsărit,
Steaua luminoasă
In noapte s'a ivit,
Vestind minunea sfântă
A Fiului ceresc,
Născut dintr'o fecioară
Prin dar dumnezeesc.

Și în drum spre Vîtaleem,
Orașul jidovesc,
Trei magi cu scumpe daruri
Cu stea călătoresc,
Venind la închinarea
Slăvitului Isus,
Tămâie, aur, smirnă
Lui daruri i-au adus.

Sub vatra sfântă noptii
Mărитеi sărbători,
Treiți de o minune
Ai oilor păstorii
Săltau din bucurie,
Din fluere căntând,
Pe Domnul cu mărire
Si cinstie laudând.

Si 'n raze de lumină
Vîtaleem s'a 'mrăcat,
Iar oștile din ceruri
Cântări au intonat,
Mărind pe Atot-stăpânul
Venit din cerul sfânt
Spre-a noastră măntuire
Născut azi pe pământ.

Veniți cu mic și mare,
Creștini, să ne 'nchinăm,
Născutului prunc tinăr
Din sfântul Vîtaleem,
Să dea iertare lumii
Prin darul său mărit
Si tuturor scăpare
De-amarul nost' cumplit...

Viteazul răsplătit

După o luptă foarte grea din răsboiele regelui prusian Frederic cel mare, generalul Seidlitz raportând suveranului său despre victorie, lăudă între altele foarte mult prezența de spirit și atitudinea foarte dibace a unui ofițer al trupelor neregulate.

— A! trupele neregulate! zise regele, — nu-mi vorbi mie de viteja unui ofițer al trupelor neregulate...

Cu toate astea, maiestate, — răsunse Seidlitz, — eu nu cunosc mulți ofițeri ai armatei regulate, care să se poată măsura

cu acesta în ce privește calitățile ostășești; ar fi vrednic să comande un regiment.

Regele întrebă: — Cum îl cheamă?
— Numele lui e Kantiz, maiestate, Petru Paul Kantiz.

Frederic se gândi și zise:
— Acest nume l-am mai auzit. Să mai distins într-o imprejurare în care se cerea cap, nu glumă.

— De astă dată aş solicita pentru el o decorație, — zise generalul.

Fără să avizeze pe Seidlitz, regele trimise după Kantiz. Când acesta se înfață înaintea suveranului său, pe masa dinaintea regelui observă o decorație și un fișic de bani (sul de bani).

— După cum mi-a raportat Seidlitz, — li zise regele prietenos, — ai avut o purtare foarte bravă în luptă din urmă. Trebuie să-ți dau o răsplătită. Iată alege.

Aci sunt o sută de Frederici de aur, din care o decorație. Ce preferi?

Fără să stea o clipă la îndoială, ofițerul puse mâna — pe fișicul de monete.

— Cum? murmură regele nemulțumit. Dacă ai fi ținut mai mult la onoare, ai fi ales decorația!

— Sire, răsunse Kantiz linistit, — să mă iertă, dar am datorii pe care sunt bucuros să le pot plăti. Căt pentru decorație, am să mi-o căștig cu cel mai apropiat prije!

Regele râse, și bătând pe umeri pe deșteptul ofițer, ii zise:

— Ei bine, bravul meu, ia dar și decorația. Ai meritat-o.

Această anecdotă s'a mai reprodus, în diferite versiuni. Dar aceasta e cea autentică.

Iubirea învinge totul

Sir Thomas Dorly era caracter original, un adevărat englez.

La treizeci de ani se retrăseseră într-un castel departăt al lui. Nu suferea în apropiere nici o femeie; avea ură neîmpăcată pentru ele, și jură că niciodată nu se va insura.

In cercul cunoștințelor lui se făceau glume asupra acestei ciudătenii, dar Sir Dorly rămase cățăva ani cu ideea lui.

Se întâmplă însă odată că ostenit

se poate constata o urcare a alegătorilor cu 194.8 procente. Numărul celor ce au dreptul de vot pe baza legii electorale din 1913, este de 1.838.378. Față de această cifră este de așteptat o urcare de 771.5 procente a numărului alegătorilor. Numărul alegătorilor pe baza noului proiect, trecuți de 24 de ani, poate fi evaluat la 3.595.000.

Luându-se această cifră ca bază, se poate constata, că numărul alegătorilor va crește cu 136.2 procente față de legea electorală din 1874, și cu 95.6 procente față de legea din 1913.

Cu două măsuri

In ziua de Vineri, în care ministrul pentru reforma electorală Dr. Vázsonyi a prezentat parlamentului țării ca dar de Crăciun proiectul de lege electorală, tot ca dar de Crăciun a prezentat și ministrul de culte și instrucțiune publică, contele Apponyi, două proiecte de lege, unul relative la autonomia bisericii romano-catolice și altul relative la dotațiunea bisericilor din patrie, recipiente de legea țării.

Ambele aceste proiecte de lege au fost de mult solicitate, și cu dor așteptate, și ambele au fost primite cu deosebită bucurie. Sunt considerate ca dar de Crăciun, pentru care dar s'a adus domnului ministru mulțumită din partea presei.

Bisericii romano-catolice i se dă dreptul ca ea în mod autonom să-și reguleze afacerile sale bisericesti, fundaționale și scolare. Deodată se dă în administrația bisericii fondul cultural-religionar și fondul de instrucție împreună cu toate școalele, cari până acum erau în administrația statului.

Rămâne deci biserică romano-catolică în exclusiva folosință a imenselor averi de până acum, a școalelor confesionale de până acum, și pe deasupra i se mai dă fondul religiunii administrat de stat și școalile susținute până acum parte și din acest fond, dară cari erau sub imediata conducere a statului.

În proiectul al doilea domnul ministru dă bogată subvenție bisericilor reformate, evanghelice, luterane, unitare și mozaice.

Anume dă ca fond în proprietatea bisericii reformate suma de 126 milioane și 600.000; luteranilor 54 de milioane, luteranilor din Ardeal (sașilor) 12 milioane, unitarilor 6 milioane 800.000 coroane și jidovilor 25 de milioane.

Până când va ajunge rândul, ca sumele acestea să se asigure în bani

ca fonduri ale confesiunilor amintite, ceeace va urma mult în 2 ani, li se va asigura ca rentă anuală venitul de 5% dela sumele amintite.

Donațiunile acestea sunt prezentate ca lege, parlamentul le va vota și bisericile vor intra în folosință acestor fonduri, de cari vor dispune în cadrul autonomiei lor, după cum vor reclama interesele lor.

Proiectele acestea sunt prezentate ca executare a legilor liberale dela 1848.

S'au prezentat deodată cu legea electorală, cu scopul sădăt, ca pe sf. sărbători ale Nașterei Domnului să aibă toți bucurie, să căstige inimile tuturora, ca nici unul dintre cei aleși să nu iasă flămând dela masa bogată, ca nimenea să nu aibă durere și măhnire sufletească în aceste zile de bucurie.

Nu sunt mulțumiți toți deopotrivă cu legea electorală, măhnirea lor o îndulcește proiectul domnului Apponyi cu dotațiunea pe seama confesiunilor.

Nu sunt mulțumiți toți deopotrivă cu darul princiar prezentat pe tipsie de argint bisericii romano-catolice, afle-și aceștia măngăierea în proiectul legii electorale prezentat de domnul ministru Vázsonyi.

S'au avut deci în vedere toate eventualitățile, toți cetățenii patriei, și de aceea s'a măsurat cu o măsură.

Am căutat să aflăm în care categorie de cetățeni am fost împărtiți din partea înaltului guvern noi români din patria noastră, și am aflat că noi am fost trecuți cu vederea. În parte suntem pe partea celor ce se bucură. Si noi ne bucurăm, din toată inima ne bucurăm, nu din interesul nostru propriu, căci biserică noastră nu i s'a dat nimica, ci ne bucurăm că s'a dat celoralte bisericici.

Si precum ne bucurăm noi pentru că s'a dat celoralte bisericici, ca ele să se poată desvolta liber, să aibă mijloacele materiale trebuincioase în timpurile de după pace, unde se vor cere nouă încordări materiale și culturale pe toate terenele, în aceeași măsură se vor mălni celelalte confesiuni, văzând că nouă românilor nu ni se dă nimică, de noi nu se face nici o amintire, ca și când noi n'am exista, ca și când noi n'am fi aici, ca și când biserică noastră n'ar propaganda principiile evanghelice, dreptatea și morală, ca și celelalte bisericici din patrie, ca și când fiile poporului român din

patrie n'ar împodobi cu vitejile lor pe câmpul de luptă paginile glorioase ale istoriei, de când e cunoscută istoria patriei până în zilele noastre cu acest răsboi înfricoșat.

Bisericile din patria noastră au solicitat nu odată punerea în lucrare a principiului din art. de lege XX din 1848 cu subvenționarea bisericilor.

Răsboiul acesta a accelerat rea-lizarea principiilor liberale dela 1848 și a ajuns rândul și la subvenționarea bisericilor.

Se dă autonomie bisericii romano-catolice, și e bine să i se dea. O cere aceasta spiritul timpului, o reclamă interesul real al bisericii, ca în afacerile scolare și financiare să aibă cuvânt și elementul mirean.

De acest dar dat bisericii romano-catolice ne bucurăm îndeosebi și noi, cari avem autonomie biserică și știm ce dar prețios se dăruiește prin autonomie.

Se dau mijloace materiale bisericilor romano-catolică, evangelică-reformată, evangelică-luterană, unitară și mozaică, ca să amelioreze starea materială a preotării dela sate, a învățătorilor, și în general să-și poată asigura înaintarea, desvoltarea și pro-pășirea.

Si de aceasta ne bucurăm, căci se asigură existența bisericilor surori creștine și necreștine și pentru timpurile de azi, și pentru cele viitoare.

Ne doare, tare ne doare, că de biserică noastră nu se face nici o amintire, de a noastră și de biserică soră greco-catolică.

Ne doare, că se măsură cu două măsuri, când e vorba de biserică și de misiunea culturală.

Ne doare, că se măsură cu două măsuri și în ale școalelor, și pe când pentru o biserică se dau fondurile din administrația statului, se dau școalele din mâinile statului, pentru biserică noastră se ia și dotațiunea de până acum a celor mai multe școale, și școalele noastre sunt expuse perirei.

Si acestea sunt semnele timpului, tocmai în zilele grele de acuma, când se pare a se croi o altă lume, pe alte baze mai solide, când vor dispărea multele prejudecăți de acuma.

Dar să sperăm, că lucrurile se vor îndrepta spre bine și va răsări și pentru biserică noastră, ca pentru lumea întreagă «lumina cunoștinței».

M. V.

lemn punându-o în teacă în locul celei amanetate.

Cum defilă regimentul, împăratul cunoșcu numai decât, după mâner, care era sabia cea falșă.

Oprind regimentul în loc, făcu semn vecinului soldatului cu pricina, să iasă înaintea lui, și ii zise brusc:

— Ești osândit la moarte!

— Dar nu știu să am nici o vină, zise bietul om tremurând.

— Să tacil — se răsti la el împăratul. Apoi intorcându-se spre cel cu sabia falșă și zise:

— Iar tu ai să execuți sentința, și să tai capul, cu sabia ta, acestui om.

— Dar, maiestate, indurare... Cum se poate să execut eu pe cel mai bun prieten al meu, și căruia de asemenea nu-i știu nicio vină...

— Nici o vorbă! Ordinile împăratului nu se discută... Trage sabia numai decât și taie capul omului acestuial Altfel, vei fi decapitat tu însuți.

Atunci soldatul ridică ochii spre cer și suspină:

— O, Doamne, din ceruri, fă o minune, ca să scape acest om nevinovat... Fă să se prefacă în clipa aceasta sabia mea într'o sabie de lemn...

Gânduri în seara de Crăciun

De Z. Manu

Amurgul se lasă încetinel d'asupra cetății Vitleem. Roșeața dela soare-apune e par că prologul unui dumnezeesc eveniment, pe care lumea aruncată în halul desnădejdii îl așteaptă cu nerăbdare.

Sgomotul zilei, provocat de mulțimile adunate la ordinul Cesarului, se pierde înțec în întunericul nopții, ce se ridică din pădurea deasă de maslini. Sfânta pace pretutindeni e în stăpânie.

In liniștea nopții, pe strădele laterale ale cetății, văd pierzându-se două umbre, căutându-si zădarnic adăpost când în dreapta, când în stânga. Deodată dispar în adâncul unei pășteri săracăcioase.

Era Maria cu Iosif, protectorul său, care după multă cerșire abia se pot adăposti și ei în ieslea vitelor blânde, ce prin resuful lor încâlzesc gingeșul și feciorelnicul trup al Mariei.

In tunericul nopții negre stăpânește împrejurimea. Stelele licăresc în raze argintii. Firea doarme dusă. Totul e liniște.

Deodată cerurile se deschid, răspândind o lumină feerică, ce produce o frică evlavioasă în inimi. Cântare îngerească se aude, o dulce și prea mare cantare; mulțimea cetei îngrești intonează, zicând: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoie».

Resunetul se desprinde în valuri de puternică credință peste câmpiiile Vitleemului în tăcerea nopții sfinte. Păstorii înfiorându-se se trezesc cei dintâi la auzul acestei bunevestiri: că a venit Mesia cel mult așteptat.

Fetele lor strălucesc, inimile puternicele vibrează de frica evlavioasă, de bucuria dulce și admirarea fenomenului ceresc.

lată îndată și îngerul Domnului stând înaintea lor, îi îmbărbătează zicând:

«Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot neamul, că s'a născut vouă astăzi măntuitor, care este Cristos Domnul, în cetatea lui David».

Da, s'a născut, «cel fără de început», Cristos pe pământ. Si mulțimea păstorilor aleargă la Cristos cel născut să-l măreasca, la Cristos cel din ceruri să-l întâmpine, că Cri-

intr'o zi iată-l, pe dușmanul femeilor, înaintea Luciei, cerând mâna ei.

Cât fu de consternat însă, când fata și declară că regretă de-a nu putea primi propunerea lui.

Sir Thomas fu desesperat. Veni din nou la Lucia, dar fără nici un rezultat. O rugă să spună motivul, și ea îl trimise la mamă-să, care avea să-i spună.

Dela mama Luciei află Sir Thomas, că Lucia avusese un accident nenorocit în copilărie, când i se amputase un picior. Un mecanic și așezase un picior de lemn în loc, cu care putea să umble foarte bine, dar fata credea că cu un așa mare defect fizic nu se poate niciodată mărița.

In ziua următoare Sir Thomas plecă la Londra. Luă o cameră la un hotel, se culcă în pat și chemă un celebru chirurg, cerându-i să-i taie piciorul stâng. Chirurgul refuză, firește. Cum o să taie el un picior sănătos?

Sir Thomas prinse un revolver și într-o clipă își fărâmă cu un glonț genunchiul stâng.

Acum nu mai era alt chip. Chirurgul ampută piciorul, și peste trei luni Sir Thomas fu iar sănătos.

Același mecanic, care făcuse piciorul de lemn Luciei, și făcuse și lui unul, și peste alte câteva zile porni îndărătnicul adorator spre ferma iubitei sale.

Fu ajutat să se coboare din trăsură. Miss Lucie veni să-l primească și el și zise cu bucurie:

— Nu mai este nici o piedecă între noi! Uite, scumpă Lucie, mi-am jertfit piciorul stâng ca să înlătur orice piedecă unirii noastre.

Fata rămase câțiva timp uimită, — apoi căzu în brațele lui.

Peste trei zile se căsătoriră.

Nu se zăpăcește

Impăratul Iosif II al Austriei avea, ca și alii căiva suverani, obiceiul de a se amesteca travestit prin popor, spre a-i asculta în persoană păsurile. Într'ună din peregrinările sale singuraticice, ajunse la o cărciumă, unde văzu spre mirarea lui o sabie atârnând într'un cui pe părete.

— Cum vine sabia astăzi aici? întrebă pe birtăș.

— A lăsat-o amanet un soldat, care n'avea cu ce să-și plătească băutura, — răspunse acesta.

Impăratul își nota numărul săbiei și a două zi dețe ordin ca regimentul căreia aparținea arma, să fie scos la exerciții înaintea sa.

Soldatul cu pricina, ca să iasă din incircătură, își cioplă în grabă o sabie de

lemn punându-o în teacă în locul celei amanetate.

Cum defilă regimentul, împăratul cunoșcu numai decât, după mâner, care era sabia cea falșă.

Oprind regimentul în loc, făcu semn vecinului soldatului cu pricina, să iasă înaintea lui, și ii zise brusc:

— Ești osândit la moarte!

— Dar nu știu să am nici o vină, zise bietul om tremurând.

— Să tacil — se răsti la el împăratul. Apoi intorcându-se spre cel cu sabia falșă și zise:

— Iar tu ai să execuți sentința, și să tai capul, cu sabia ta, acestui om.

— Dar, maiestate, indurare... Cum se poate să execut eu pe cel mai bun prieten al meu, și căruia de asemenea nu-i știu nicio vină...

— Nici o vorbă! Ordinile împăratului nu se discută... Trage sabia numai decât și taie capul omului acestuial Altfel, vei fi decapitat tu însuți.

Atunci soldatul ridică ochii spre cer și suspină:

— O, Doamne, din ceruri, fă o minune, ca să scape acest om nevinovat... Fă să se prefacă în clipa aceasta sabia mea într'o sabie de lemn...

Zicând așa trase sabia din teacă și uite minune: sabia era în adevăr de lemn! — Adeca pehtru toți, afară de împărat, care cunoștea bine toată șiretenia.

Nu se putu opri să nu zâmbească, dar redevenind sever, zise soldatului:

— Aide, lasă scamatoriile și mărturisește-mi acum unde și-e sabia?

— Am băut-o, — răspunse soldatul văzând că era

stos e pe pământ. Aleargă păstorii, aleargă muncitorii, ostași, tineri, bătrâni, bogăți, săraci, cu toții luminați de razele stelei călăuze, ce strălucea deasupra peșterei.

Veniți și noi, cei învredniciti de aceste zile de sărbătoare, să alergăm cu gândurile la Cristos, să ne apropiem de ieslea Vitleemului, unde s'a născut Cristos Domnul nostru. Să-l întimpinăm și să-l mărим, să ne înăltăm cu sufletele, ca să cuprindem pe cel ce măntuește. Să ne apropiem, să auzim și noi cântarea îngerească însoțindu-o cu graiurile noastre omeniști strigând: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace între oameni bunăvoie!»

O! Tu, dulce Isuse! Tu, prin graiurile îngerești, ne vestești, că cu tine vine pace pe pământ, întru oameni bunăvoie, și mărire întru cei de sus lui Dumnezeu. Pace propovăduști prin întreaga ta activitate: cuvântul pace des se aude pe buzele sale sfinte, salutul obiceiuit îndeamna la pace: «Pace vouă», «Pace las vouă», «pacea mea dău vouă». «Aveți pace în mine.» Ce frumoase lăsămintă!

*
Sufletul sub impresia vremilor răsboinice de azi mi se tulbură par că pe un moment, căutând pacea vestită de glasurile îngerești și cea propovăduștă de blândul Isus. Nu pace, ci răsboi, nu liniște, ci tulburare a venit cu tine, Isuse, pe pământ.

Abia te-ai născut, și ai pricinuit vărsarea de sânge nevinovat a micilor copii, căzuți jertfă sălbăticiei lui Irod.

Născându-Te, «voce în Roma s'a auzit, plângere și tânguire și bocet mult și Rahila plângând pe copiii săi nu vrea să se măngăie, pentru că nu erau.»

Grozavia persecuțiunilor creștine de pe vremea cruzilor Nero și Diocelean, lătirea învățăturilor Tale le-a pricinuit.

Șirul alor sute și mii de mucenici, cari au suferit cele mai îngrozitoare chinuri, aderenții tăi l-au format.

Chiar Tu, blânde Isuse, în alt loc ne spui, că foc am venit să arunc pe pământ și ce voesc dacă să a-prins? Au vi se pare, că am venit să dau pace pe pământ? Nu, zic vouă, ci desbinare.

Răsboiul zilei de azi s'a încins cu o furie sălbatică chiar între neamurile cele mai culte și creștine,

chiar între credincioșii aderenți ai creștinismului intemeiat de tine, Mântuitorule.

O! unde-i pacea vestită la nașterea ta? Unde-i bunăvoie între oameni? Unde-i liniștea, unde-i jugul Tău ușor? Unde-i odihna, care o imbiu celor osteniți? Unde-s toate aceste? Desbinarea o vedem, focul ne arde, neodihna o simțim, — odihna nu AFLĂM.

*
Sufletul obosit de aceste frâmăntări, liniștindu-se se luminează cum s'a luminat în tunecul noptii sfinte a Nașterii Domnului, cerurile deschizându-se. O amăgire, o minciună doar nu poate să fi dăinuit prin cursul veacurilor creștine stăpânind o lume întreagă. O amăgire n'a putut măntui pe omul vechiu apucat pe povărișul desnădejdii. O minciună propovăduștă de 11 oameni simpli, săraci, pescari n'ar fi putut să cucerescă o lume întreagă.

Puterea unei amăgiri nu poate scutura ca pulverea tirănia poftelor rele și puterea răutății, și să nimicească vechiul desfrâu scârbos, introducând cumpătul, cum a făcut-o această învățătură Celui ce salută «Pace vouă.»

Numai adevărul a putut rezista tuturor forțelor pământului, cari persecutau noua lege, pe Cristos.

Toți legislatorii pământului și-au intemeiat legea până ce au fost în viață și cu forță chiar și-au stabilit noua religie, care apoi cu ușurință dispără de pe orizontul vieții sufleștei a omenirii.

Cu legea lui Cristos se întâmplă contrarul, totul se învederează după moartea lui, căci adevărul rămâne în veci. Contra acestui adevăr, contra legii ce ni-a lăsat Cel ce ni-a zis «pacea mea dău vouă», «aveți pace în mine», se ridică cu o furie toți regii pământului cu toate forțele lor, în fața căror nu stă armată puternică, o energie misterioasă, ci niște simpli oameni cu o credință comună în misterul Crucii.

Ce minune! Cât sânge s'a vărsat pe vremile lui Cristos! Câtă furie, violentă în lume ca să pedepsească: blândețea, pacea, bunăvoie, curajul și resignarea!

Sângelul creștinilor curge șiroaie. Ei mor; dar sărutând pe ucigași. Prețutindenea creștinii cad, dar pretutindenea ei au pace în ei și bunăvoie.

Ce armată credincioasă a avut Cel ce, la a cărui naștere îngerii în tonau «pe pământ pace întru oameni bunăvoie!»

Adevăr s'a rostit prin cântarea îngerească. Pacea și azi între bubuștil tunurilor, tropotul cailor, pocnetul mitralierelor și querul șrapnelor există în sufletele adevărat străbătute de puterea misterioasă a creștinismului lui Cristos, care fără îndoială procură pace sufletească, liniște conștiinții și bunăvoie înimii.

Când cele mai dulci speranțe ale omului sunt zdrobite; când inima lui sub povara suferințelor se revarsă în râuri de lacrimi, în momentele oboselilor nesuferite, când ostașul în mijlocul nopții infernale e gata de năvală asupra dușmanului, când vede, că moartea începe a se legăna deasupra capului său, atunci el pătruns de puterea credinții creștine: curaj, resignare, pace, alinare și măngăiere i se varsă în inimă și-i înviorează întreaga ființă.

Numai în legea lui Cristos află omul pace, bunăvoie, liniște și hodină.

Legea lui Cristos liniștește conștiința tulburată, pe om îl aduce în raport de pace cu Dumnezeu și seamănul său. Pacea vestită de îngerii o AFLĂM, dar o AFLĂM numai în inimi pătrunse de credință divină, o AFLĂM în lumea duhovnicească a ființei omenești, ce are pace cu Dumnezeu. Pacea aceasta face pe om liniștit și măngăiat în toate nevoile.

Să alergăm deci cu toții mai aproape de Cristos cel născut și să-i ispitem scripturile, pătrunzându-ne ființa sufletului nostru de puterea duhului, ce dela Tatăl purcede.

Să ne ridicăm sub vraja cântărilor misteriose sufletele în sferele ce resună de glasuri îngerești și vom afla pace și bunăvoie.

Sub înrăurirea nașterii miraculoase a Celui ce ne-a îndemnat «aveți pace în mine», să ne ridicăm din noianul nedumeririlor, ce ne tulbură duhul în momente de ispătă și să cutreără cu duhul în trecutele vremi creștine tulburate, pline de foc, ce au dispărut în neantul vecinieci și vom afla în împărăția duhovnicească alui Cristos, în sufletele adevărate creștine pacea lui Cristos, pacea și bunăvoiea vestită prin văzduhul luminat.

Precum în mijlocul flacării de luminare aprinsă se află întunericul cel mai negru, aşa și în mijlocul

desbinărilor, luptelor, sbuciumărilor, precum și în adâncul tulburărilor vremilor pline de nevoi, băjbăe o viață latentă spirituală de pace, bunăvoie, năzuind cătră vremi refăcute și de eternă pace.

O, Tu dulce Isuse, pătrunde cu puterea învățăturilor Tale în inimile noastre, ca și în vremi răsboinice de refacere să AFLĂM pacea ce liniștește și fericește, să găsim pace în tine, care dă putere și în care AFLĂM resignare, incurajându-ne a purta toate greutățile zilei ce ne apăsă.

Dă-ne inima curată și credința a magilor, să ţi aducem drept daruri inimi evlavioase și iubitoare de Dumnezeu și popoare.

Fă, ca nașterea Ta, ce o prăznuim acasă și în tabără, să ne servească drept prilej de renaștere sufletească spre o viață luminată de duhul creștinii și iubirii măntuitoare.

Fă, ca în aceste clipe să ne ridicăm și noi glasurile omenești întoărând cu îngerii cântarea, care să lumineze văzduhul viitorului apropiat, zicând «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între neamurile toate bunăvoie.

Foaie religioasă culturală pentru popor

Răsboiele între popoare vor fi având și oarecare părți înălțătoare; dar mai sigure e că sănătatea impreună cu multe neajunsuri și miserii.

Se vor întoarce din răsboi, poate în curând, sute și mii de oameni răniți trupește.

Se vor întoarce însă multe mii de ostași întregi trupește, dar răniți sufletește.

Precum pentru ajutorarea și îmbunătățirea sortii celor trupește răniți, a invalidilor de tot soiul, său pus temeuri la multe fonduri umanitare, aşa se cade ca și pentru cei sufletește răniți, — pentru cei slabii în credință în Dumnezeu, — să găsim modalitatea, prin care să le venim în ajutor, aducându-i dela căile rătăcite la drumul adevărului, la credința cea bună a părinților și strămoșilor noștri.

Să accentuăm în mai multe articole, apărute în *Telegraful Român* și în alte gazete, rolul și chemarea preoților după răsboi, susținându-se că preoțimea noastră trebuie să fie căt mai bine înarmată cu armele culturii moderne, ca să poată relua lupta cu acei lupi răpitori, cari căută să pătrundă în stăbul oilor cuvântătoare.

Dar precum luptele nu se pot căști, numai prin talentul comandanților singuri, ci și prin hârnicia soldaților de rând, cari convinși de dreptatea cauzei își împlinesc cu lăpădare de sine datorile față de Dumnezeu, față de domnitor și țară,

— Aș da o sută de livré sterling, dacă aș putea să mănânc o limbă de vacă cu atâtă poftă!

Nu trecu o săptămână, și primarul fu chemat la Londra și, fără cercetare, deținut. Opt zile, căt sătă în arest, nu i se aduse decât pâne și apă; în sfârșit a nouă zi primi o sticlă de bere și o limbă de vacă. Prisonierul se miră și întrebă, cum se face treaba asta? Dar păzitorul tăcea mereu. Neprimind nici o lămuri, primarul, după hrana economică din zilele trecute, începu să mănânce cu rară poftă limba de vacă.

Deodată se deschise ușa închisorii și ea regele în persoană.

— Ieu și am fost doctorul, — zise Enric VIII, cătră primarul surprins; — ieu și am vindecat stomacul slabit. Vei binevoi, domnule primar, să-mi plătești onorarul de o sută de livré sterling, cum își fusese vorba nu tocmai de mult. Dacă socotești, că nu iești încă deplin vindecat, am să te rețin aici alte opt zile.

Primarul mulțumi de cinste, plăti și părăsi Londra. Ce părere a dus cu sine despre felul de recunoștință a regelui, istoria nu ne povestește.

Lupta între șarpe și câne

— De C. T. —

Cunoșteam locșorul, unde se adăpostea o viperă sau năpârcă, frumos încrestară și lungă aproape de un metru. Mă hotărăi să o prind.

Intr-o seară cu năduf de August, după o furtună, plecai însoțit de coteiul meu (câne de vânăt, cu picioare scurte, Dachshund) la locșorul său. Earba iera umedă, în urma ploii. Astfel viperă trebuia să fie undeva pe loc uscat și sorit. O zării, într-adevăr, într-o mică adâncătură lăsată de-o peatră răsturnată. Veninosul șarpe sta în colacit fără a se clinti, cu ochii scânteiori îndreptați asupra mea. Ieu, la depărtare de doi pași, ii admiram coloritul rar și desenul de pe spate, precum și mărimea neobișnuită.

După câteva minute viperă începu să-și ridice copleșitor și repede se furia în tufiș. O puteam prinde atunci când o zăriș; dar parecă mă vrăjise, de frumoasă și puternică ce iera. Știam din experiență, că șarpele în seara următoare va fi earșă în locul acela, sau în apropiere, dacă nu-l urmăresc; dacă însă nu-i dau pace, își părăsește culcușul avut.

Cânele meu, pe care îl lăsase la o parte, se întoarse la picioarele mele și

auză de sigur fâșăritul viperei prin frunziș. Nu voiam să-l primejduiesc, și pornii spre casă în credință, că vine după mine și coteiul. Înaintai cam 60 de pași, când deodată aud cânele lătrând, pare că dat peste un arici. Mă grăbii îndărăt. Dar nu iera arici, iera cu totul altă priveliște. Ceva uimitor: Vipera dreaptă ca lumenă, sta în vârful cozii; capul și grumazul întins înainte spre cânele lătrător; înaltă de un metru, în forma unui F, cu spatele cătră mine, cu grumazul și capul apărându-se de atacurile cânelui și grozav șuerând. Ochii iei aruncau scânteie ca două steme de foc, grumazul i se umflase, restul corpului pironit, numai capul și grumazul se mișca în dreapta și stânga, ca pe tact, după cum se repezea cânele când de-o parte, când de alta. O priveliște în adevară rară: viperă, de coloare deschisă galbenă, cu linia în zigzag neagră ca un cărbune, stând mlădioasă în vârful cozii, ear în față iei cânele îndrăzneț.

Duelul, după vreo zece minute, rămasă nehotărât, când cânele se făcu tot mai furios. Zădarnic așteptam să dispară viperă; dimpotrivă, începu ea să atace, și luncescă înainte tot în vârful cozii se apropiă cam de 30 de centimetri în față cânelui și de nou se opri. Coteiul părea că

voiește să se retragă; dar, fără veste, scoase un chelălit țuitor. Vipera se lăsa la pământ. Lupta era decisă.

Cânele fu mușcat de șarpe cu o reprejune fulgerătoare; ear ieu n'am putut observa mișcarea viperei, care trecu nevăzută în tufiș. Cânele își lăsa capul în jos. Il luai în brațe și aflai pe botul lui un singur strop de sânge încheiat.

Iute îi spălai rana și-l dusei acasă, unde îi turnai pe gât o jumătate de litru de vin roșu, și-i pusei comprese (oblojeli) cu apă sărată. Întreg trupul i se umflă, de se făcu încă odată atât de gros, pe căt fusese înainte de a fi mușcat de viperă. Dar, după îngrijire de patru zile, cânele scăpa cu pielea întreagă.

Primarul și limba de vacă

Domnitorul Enric VIII al Angliei (1509—1547) plecase într-o demineață la vânătoare și, greșind drumul, sosi pe la amezi într-un sat. Fipt de foame și sete, se opri la casa primarului și ceru de mâncare și băutură. Primarul îl primi ca pe un simplu vânător și, bucuros de ospăt, îi aduse o limbă de vacă și o sticlă de bere.

Cu multă poftă îmbuca regele. Gazda casei îi zise prietenesc:

¹ Monedă engleză. O livră sterling = 25 coroane.

tot astfel nici preotul, fie căt de dibaci ca păstor suflătesc, nu va putea cu deplină izbândă să măntuească turma încreștinată lui, dacă nu va avea lângă sine ajutor o sentinelă neadormită, care să-l sprijinească în lucrarea de apărare față de dușmanii cei din afară, față de propovедitorii fălași ai credințelor deșarte.

Această sentinelă nu va purta armă fulgerătoare de moarte, ci va căuta ca rănele suflătești să le vindece cu balzamul său alinator, conlucrând împreună cu preotul, ca pe cei rai să-i facă iaraș oameni buni, pe cei împlinești la inimă să-i facă mișostivii, pe cei perduți moralicește să-i aducă la adevăr și pe toți să-i întărescă în credință măntuitoare în Dumnezeu Tatăl.

Sentinelă de care vorbesc, nu poate fi altă, decât *cartea și foaia religioasă* culturală, care trebuie pusă fără întârziere în mâna tuturor credinților noștri.

Cu ajutorul acesta cei slabii în credință și doritori de întoarcere către cele bune vor înțelege mai bine poveștele păstorilor suflătești și cu incetul vor reveni la calea adevărului veșnic.

Propunerea colegului I. Popa, publicată în Nr. 100 al *Telegrafului Român*, ca în centrul mitropoliei să se pună bază unei biblioteci de popularizare, din care să se adape toată sufrirea românească de la noi, trebuie să deștepte răsunet și să fie cu căldură primită.

O problemă mai arzătoare pentru popor nici nu poate să fie alta în zilele de azi.

Avea firma convingere că toate energiile, care în urma bubuiturilor de tunuri par a fi amorțite, din nou vor învia și-și vor da tributul la înfăptuirea acestei idei și a altora de categoria aceasta, făcându-ne cu toții datoria față de neam, lege și țară.

Să mi se îngăduie a întregii propunere de mai sus prin aceea, că pe lângă broșurile religioase să se editeze în centrul mitropoliei o *foaie religioasă* culturală pentru popor. Foaia nouă să apară odată sau de 2 ori pe săptămână. Să fie scrisă în stil ușor și atrăgător, ca învățările cuprinse într-o sa să fie înțelese și de cei mai puțin învățăți. Foaia, după putință, să ne aducă și ilustrații din biblie, din istoria bisericăscă și alte icoane potrivite conținutului. Poporul, cum știm, primește cu placere deosebită publicațiile, dacă sunt *cu ilustrații*, le cetește și răsfoește mult și mare, tinăr și bătrân, deopotrivă.

E timpul suprem, să ne luminăm, și să ținem pas cu mersul vremii. Ar fi regretabil, ca noi români să nu avem o *foaie religioasă* poporala, prin care să se reverse lumina și binefacerile învățăturii lui Cristos asupra credinților.

La conducerea bisericii noastre se găsesc bărbați îscusiți, cari prin scrierile lor au făcut cinsti ortodoxiei. Nu ne indorm deci, ca în chestia atinsă se va purta grija, ca dorința celor mulți să se infăptuiască.

De greutăți materiale nu se sperie cel ce este conștiu de chemarea sa, căci oamenii vor sprijini cu dragă inimă o întreprindere menită să le producă folos și placere săptămână de săptămână.

Dorim ca anul nou 1918 să ne aducă în casele noastre: noua *foaie religioasă* culturală pentru popor.

Pr. Ioan Crăciun.

Colindă

*Sus la slava cerului,
La chilie de tămâie,
La cruce d' evanghelie
Este-o peatră mare, 'naltă,
Şade Maica răzimată
Cu Fiul cel sfânt în brațe.
Fiul incepe-a scânci,
Maică-sa din grăi grăi:
„Taci, fiule, nu scânci,
Că tie maica ţi-a da
Două mere aurele,
Si tu te-i juca cu ele“.
„Ba io, maică, n'oî tăcea,
Că s'or scula păgânii
De-mi omoară creștinii,
Cocoși negri vor cântă,
Popa 'n toacă căt va da
De trei ori, in trei chipuri,
Să răsune in trei laturi,
Să răsune, să lucească,
Păgânii să-i prăpădească...
Si de-acum până 'n vecie
Mila Domnului să fie!*

Nicolae Solomon (Nr. 212).

Colindă

*O, Isus, cap luminat,
Melușel nevinovat,
Trei filozofi au venit
Si cu daruri au sosit.
După stea ei au urmat
Tie, Doamne, s'a 'nchinat
Păstorii au alergat
Si în peștere-au intrat
Si cântând s'au bucurat.
Tie, Doamne, s'a 'nchinat,
Doamne, pentru mila ta,
Si noi ne 'nchinăm aşa.
Inruparea lui Cristos
Să vă fie de folos!
Rămas bun și sănătos
Până la anul tot voios!*

Ioan Holerga (Nr. 217).

Steaua dela Nasterea Domnului

(N. O.) Steaua divină, ivită pe nemărginitul cuprins al cerului, spre care și-au ridicat ochii toate ființele pământești, nu apune. Ea își urmează calea sfântă, aprinzând nădejdea în inimi și întărind credința adevărată a lui Dumnezeu.

Altă stea mai plină de farmec decât aceea, care să arătat la Nașterea Măntuitorului nostru Isus Cristos, nu s'a mai ivit. Pe aceasta o laudă și o înaltă toate neamurile creștine. Prin ea Făcătorul lumii a dat semnul așteptat, că credința lui Isus este singura adevărată pentru lumea întreagă; căci învățările Măntuitorului nostru au fost așezate în sufletul aceluia de însuși Duhul, care a zidit lumea pusă adevărată de omul său.

Acela, care mai întâi a suferit pentru credința adevărată, a și plătit tributul de mult, rămânând pentru noi creștinii un semn extern crucea, iară în suflet credința, care se moștenește și se lășește tot mai mult în lume.

Îată, totuși trebuie să sosească din nou timpuri, când Dumnezeu prin diferite semne pune la încercare popoarele și neamurile, vin timpuri de răsboie, menite pentru curățirea păcatelor; dar tot în aceste zile se arată din nou, prin semnul stelei călătoare, că *această credință* a lui Cristos este singură adevărată și biruinătoare.

Steaua luminată și minunată, care să arătat la Nașterea Domnului, a fost semnul din cer că o sămânță aleasă trimite Dumnezeu pe pământ, învățând toate popoarele din lume a se iubi și înfrântă. Credința a cerut jertfele amare, impuse de aceia din a căror mijloc s'a arătat lumina chiar. Întocmai cum atunci să facă o vedere neașteptată pe cerul întristat, semnul de curățire a sufletelor prin o aleasă credință, care azi o înaltă glasul clopotelor, acel semn de odinoară se va repeta adesea pentru a trezi la credință adevărată și pe cei pierduți sau șovători.

Această lege strămoșească pe care ne-am zidit graiul și limba, noi, popor de săteni, o prealnăltă la priilejuri și întonări: «Steaua călătoare», se aude și «Colo 'n sus mai de sus, Lilior», apoi mișcătorul cântec «O, ce veste minunată», a căruia vrăjă alină durerile din suflet.

Steaua divină! Oricât de întunecate ar fi zilele de acum, dela depărtarea nemărginită și să aprinzi în suflet scânteia, atrăgând inimile spre puterea ta cerească. Pe boltă nemărginită, înfrumusețată de stele luceafără, tu apari triumfătoare, avizând amurgul îndepărtat, că pacea sosește din nou, și că lumina aceasta va usca lacrimile cari ni le-a cerut în semnul credinței și al drăgușilor păstrate.

Din somnul cel mai curat și din colțul cel mai ferit de razele tale, trezești ființele încercate, dând sufletelor obosite viață nouă, menite a refacă trecutul și a întări gândurile și speranța zilelor viitoare, la cari adeșorii par că oprit își este a te mai cugetă.

In mersul de refacere a acestei lumi spre tine ridicăm și noi ochii întrăștați, deschelând glasul amorțit și acoperit de atâtea gânduri neîmplinite.

Numai cine a restituit printre paginile cele mai dureroase ale vieții, atingând în drum cărările tainelor eterne, ajunge la isvorul adevărat al credinței, pentru răspândirea cărei au fost atâția muritori prea de vreme sacrificăți.

Vântul și ploaia întâlnesc adeșorii rezistență în mersul lor cadențat. Simțul și gândul își au pielele necunoscute. Credința omului poate da greș. Dar calea ta, o stea dumnezească, este cea mai triumfătoare. Când pe boltă albastră te ridică și înveselești lumei inima doritoare de li-

niștea și dragosteia avută, deodată printre un singur semn, pământul și cerul își recapătă coloritul de odinoară.

Dar cu cât mai mult ne ridicăm ochii spre tine, cu atât mai tare se aprinde în suflet gândul de a te revedea; căci tu ești singura care în calea vecinicielui ai sătui până acum să biruesti.

An de an ridicăm din nou privirea noastră spre calea ta, de unde pornește toată viața, iubirea și credința adevărată.

Învățăți poporul!

Spuneți poporului că zahărul, spiritul și oțetul de fabrică sănătătrău seducătoare și vătămătoare trupului.

Cele mai multe boale, slăbiciuni și vătămări de stomac («inima», râñă) provin din întrebunțarea nechibzuită a acestor extracte din plante, și anume:

Zahărul se scoate din năpi sau sfecle prin ferbere, destilare și eliminare în forma de cristale mari numită candel, sau în cristale mici sau conuri încheiate. Cristalele de zahăr de fabrică nu sănătătră, dar prin amestec cu ultra-marină albastră apar și seduc vederea părând mai curate decât candelul, pe când în realitate sănătătră mai otrăvioare ca cel dintâi.

Zahărul nu constituie o parte întregitoare din corpul omenesc; prin urmare nu este nutremântul corporului, ci din contră prin dulceața lui plăcută gurei, un mijloc seducător de a introduce în corp fără a produce alt folos, decât puțină căldură. Corpul omenesc se trudește, parte a lui preface în zahăr de struguri, parte a lui elimină prin răunici, și când nu mai poate, omul suferă de anemie, lipsă de apetit, trăndavie de stomac, și în fine de boale de zahăr, care degeneră în boala apei și altele aducătoare de chinuri și de moarte.

Omul își poate împlini pofta de zahăr sau de dulceață prin miere de stup, prin struguri copți și uscați, și prin toate fructele dulci, cum sănătătrău, smochinele, datulă sau curmalele, strugurii smeura, afinele, cum și prin poamele cărnoasă mere, pere, prune, caise, pierseci și altele; acestea din urmă sunt și nutritoare, căci conțin sărurile minerale, care sănătătră de folos pentru oasele trupului.

Spiritul se scoate din sururi ce au conținut zahăr de fructe, ce prin fermentație s'a prefăcut în acid carbonic și alcool, prin destilare sau eliminare prin ferbere pe cale de agregare. Cel mai mult spirit se extrage din bucate: orz, cuciură, cartofi, căci acestea conțin scrobelă sau corpuri asemănătoare în compoziție chimică cu scrobelă, ce se preface ușor prin fermentație cu diastaza — încoltirea — în zahăr de fructe și mai departe în alcool și acid carbonic, un gaz îmbătător și otrăvitor pentru sănătătră omului.

Spiritul concentrat de 70—90 grade este o fluiditate limpă, absorbitoare de apă, ușor se aprinde, distrugătoare de mușcături, ceară și grăsimi, este un lichid periculos în mănușa celor nepricopeți. Subțiat cu 3—4 părți de apă, se vinde ca răchiu, holecă, basamac etc. pentru beut, în credință că întărește stomacul și organismul omului, iar în realitate produce numai iritație a gustului și a stomacului, slăbește sănătătră, iritează nervii simțurilor și mai pe urmă îl tâmpesește, încât omul beutor devine proștit și degenerat.

Efectele spiritului asupra organismului omenesc iritându-l căteodată în mod plăcut, încălzind puțin și făcându-l să nu mai simtă obosela și necazul, se pot obține în mod natural prin băutura moderată de vin, bere și extracte de vin — vinars — sau de fructe, ce prin fermentație produc alcool, împreună cu uleiuri aromatice și folositoare sănătătrăi, pe când la fabricarea spiritului se produc uleiuri vătămătoare sănătătrăi.

Toate băuturile alcoolice sau spiritoase sunt stricătoare pentru copii și femei, adecață pentru organisme plătănde, în desvoltare și creștere, sau ferite de munca obosită.

Oțetul de fabrică, ca esență, este un lichid direct distrugător de organisme, atacă și disolva carnea și grăsimile; de aceea produce sgârciri de stomac, paliditate, și slăbiciune generală chiar și subțiat cu apă căt de multă.

Esența de oțet este produsă prin destilarea uscată a lemnului de fag; de aceea este un product relativ ieftin, cu efect distrugător de ori ce organism ca și apele tari de sulfuri și de clor, dar subțiată tare ca apa are gustul acrișor al poamelor și al strugurilor necopți, și produce un gust acrișor răcoritor. Înlătură greață, linistește setea și obosela, are efect disolvant asupra bucatelor consumate, dar atacă și stomacul cu toate celulele absorbante și secretante, ce au chemarea de a prezăpara atimentele în sucuri nutritoare pentru corp.

Nici acest product artificial chimic, ca și zahărul și spiritul din care se poate face ușor oțet, nu constituie element necesar organismului trupesc, ci numai vine în ajutor corporului prin sensația alternativă a gustului acrișor și prin disoluarea mai repede a alimentelor concentrate, cum este carne, grăsimă și uleiurile grase, dar în cantități mari consumat distrugă aparatul digestiv.

Trebuie alimentației familiare se pot ușor satisface prin oțet de vin, de poame și de drojdii, care conțin, pe lângă puțină esență de oțet și acide sau acrile de struguri, lămâie, poame și macris, cum și acide lăptoase rezultate din fermentația de fructe grase.

Oțetul de vin se obține ușor amestecând vin bun cu jumătate apă și expunându-le la aer liber și căldură pentru 2—3 zile acoperit fiind, numai să nu cadă praf și gunoie într-o insulă.

Oțet de poame se face dela sine strivind poamele: mere, pere, prune, caise într-un vas de lut sau de lemn, și expunându-le la aer liber și căldură pentru a fermenta și a se produce din zahărul de struguri alcool, iar din acesta oțet. Din fructele cărnoase, struguri de vin, smeura, mure, struguri, vișine, afine încă se produce ușor oțet bun și aromatic, dacă le strivim și lăsăm la aer liber și căldură.

Oțet se poate produce și prin opărirea de tărăță de grâu, orz, și făină de cuciuruz, apoi plămădirea cu aluat de pâine, sau cu drojdie de bere, sau drojdii de vin și expunerea vasului la aer liber și căldură.

Este de observat, ca în lipsa de lumină, de aer și de căldură nu se produce oțet, ci numai floare sau mucigai, care consumă oțetul, deci e bine să se facă oțetul vara la lumină și căldură soarelui, și să se amestece zama din când în când, să nu prindă floare de asupra.

Mai bună ca oțet este acreala de macris, de aguridă și de poame necopate ce cad înainte de coacere, apoi de lămâie și de portocale. Acreala aceasta curăță săngele de microbi și înălță flegma. Are senzație acrișoară și efect tot așa de bun ca oțetul, dar mai puțin periculos și stricăios ca acest din urmă.

Pamfilie.

Congregația extraordinară a comitatului Brașov.

«Gazeta Transilvaniei» scrie :

La ședința extraordinară a congregației comitatului Brașov, ce s'a înținut sub presidiul dlui vicecomitet L. Servatius, au participat următorii membri români: dr. E. Mețianu, I. Lengeru, A. Vlaicu, N. Găroiu, N. Sulică, P. Muntean. Între obiectele per tractate a fost și adresa orașului Kassa de a saluta pe contele Apponyi cu prilejul măsurilor mai ample de controlă luate față de preparandile românești. Adresa s'a luat simplu la cunoștință.

In legătură cu adresa orașului Cluj, de a se șterge dietei o adresă în chestia unei rectificări de graniță în spate România, care să asigure în viitor Ardealul în contra oricărui atac neașteptat din partea României, — congregația a primit propunerea comisiei permanente, ca să șterge și din partea comitatului nostru o asemenea adresă. Față de propunerea comisiei permanente membrii români au prezentat prin roul directorului A. Vlaicu următoarea declarație :

Magnifice domn

vedea retragerea trupelor, — chestiunea a devenit fără substrat și prin urmare nu fac contraproponere.

Brașov, 29 Decembrie 1917.

Intru pomenirea eroilor

Cuvânt la parastasul celor morți în răsboi.

De Iosif Trifa, preot în Vidra-de-sus.

Biserica noastră, iubii creștini, a slujit astăzi acest parastas pentru odihna tuturor fiilor noștri morți în răsboi.

In toate bisericile noastre s-au făcut rugăciuni pentru aceia mulți, mulți, cari nu s-au mai întors acasă, ci au rămas și dorm în pământul străinătății.

Când, acum-a-s trecuți 3 ani, am pe-trecut pe cei mulți dintre noi, ne măngăiam în nădejdea că vor veni în câteva săptămâni, sau în câteva luni cel mult.

Iată ne însă ajuns la 3 ani și jumătate, și fihi noștri sunt tot departe, împriștași în lume.

Unii ne apără la răsărit, alții se țin cu dușmanii dela sfînt. Unii prin Galicia, alții prin munții din Italia, și iarăs alții prinși prin Rusia și până departe în Siberia.

Și nu puțini din cei duși și-au sfârșit călatoria suferințelor, și-au împlinit datoria de ostași luptator și se odihnesc acum în sinul pământului. Despre acești fihi ai noștri, cari au murit spărându-ne, pe noi și țara noastră, este vorba acum.

Pentru cei ce s-au stâns departe de casă și de acela, cari i-au iubit, ne-am rugat astăzi.

Ne-am rugat. Dar trebuie să ne rugăm și să ne aducem aminte de ei nu numai astăzi, ci și mâine și poimane, în toată vremea avem să ne aducem aminte de ei, pentru că ei prin suferințele și moartea lor pe noi ne-au apărat, casa noastră, moșia, linistea și viața noastră.

Dacă colțul acesta de țară, unde trăim, nu este și n'a fost Galicia și Bucovina arsă și prădată, apoi aceasta — după bunul Dzeu — avem să o mulțămim scumpilor noștri ostași. Ei cu piepturile lor, cu sângele și viața noastră, este vorba acum.

Dar, fie iertații noștri ostași s-au jertfit nu numai petru cele pământești și treacătoare, pentru casele, moșile noastre, ci ei s-au jertfit și pentru păcatele noastre ale tuturor.

V'am arătat, că răsboiul a venit peste capul nostru ca o aspiră pedeapsă, trimis de Cer pentru vina noastră.

Fie iertații n'au murit pentru păcatele lor, ci au murit pentru păcatele noastre ale tuturora.

Iată pentruce trebuie cu toții, totdeauna să ne aducem aminte de scumpii noștri morți de astăzi.

Am zis, că ei s-au stâns pentru noi. Acum e vorba: Cu ce să ne facem noi recunoșcători față de jertfa lor. Dacă ați le am ridicat parastas și le-am zis «Doamne, iartă-i», să ne credeți că n'am făcut nici de cum destul pentru ei. Dacă ei și-au dat tot ce au avut, până și viața, apoi și noi datori suntem cu ceva mai mult pentru ei și amintirea lor.

Cred că va fi o faptă de recunoștință din partea noastră, dacă le vom ridica aici, în cimitirul nostru, unde dorm parinții și ceialalți iubiti ai lor, — o cruce frumoasă, la un loc anumit ales să le punem un monument, un semn de aducere aminte pentru vecie.

La aceea cruce, la acel loc anumit ales pentru ei, am ieșit în tot anul la un praznic anumit cu sf. Icoane, cu praporii spre a face rugăciuni pentru sufletele lor.

Un loc frumos, împodobit vrem să alegem, o cruce vrem să ridicăm pentru fihi noștri căzuți în lupte de viteje.

Datoria sfântă ne mână să lucrăm așa.

Astăzi dar, afăndu-ne strânsi la rugăciune pentru odihna fie iertaților noștri ostași, ca să ne arătăm că nu i-am uitat pentru jertfa și moartea lor, hotărâm și făgăduim că la primăvară le vom ridica cruce frumoasă, la loc împodobit, ca să fie monument neperitor întru pomenirea lor.

Cred și am nădejde, că cu toții veți veni să dați sprinț și ajutor, ca să putem face un lucru bun și creștinesc.

De aceea, dragii mei, la înimă vă pun să ajutați încă de pe acum, după puterile noastre, pentruca gândul nostru să se poată face faptă la primăvară.

Incepul acestui lucru frumos îl face biserică noastră, care ca o mamă bună și iubitoare de fiili săi, subscrive o sumă cu viincioasă pentru crucea fiilor săi, impreună cu mine, ca duhovnic al fiilor meu suflește, morți în răsboi.

Nădăduesc că și voi toți veți ajuta, după puterile voastre, acest lucru frumos, făcându-vă vrednici de faptele celor ce s-au dus dintr noi, vrednici de vitejii, cărora le zicem: In veci pomenirea lor, am.

Conferența de pace dela Brest-Litovsc și alte știri

Decursul sfătuirilor.

Un membru al suitei contelui Czernin, întors la Viena, a comunicat ziarului *Fremdenblatt* felul, în care descurge conferența dela Brest-Litovsc: După semnale de până acum, este îndreptățită nădejdea, că alianța celor patru puteri se va înțelege deplin cu Rusia. Ar fi însă greșală, dacă am crede, că nu mai sănt piedece de invins. Între problemele de teritor este o deosebire de vederi asupra întrebării, că popoarele din teritorul ocupat de puterile centrale unde au să aparțină? Si cum să voteze asupra acestui lucru? Va să se zică, tratativele nu sănt terminate, dar curg în direcție bună. Dispoziția serioasă și sinceră de pace s'a manifestat de amândouă părțile. Sfătuirile sănt conduse de duhul îngăduinței și al cumpătului. Calea spre pace este gata în cea mai mare parte, punctele de căpetenie sănt statorite. Delegații ruși sănt bărbății de stat, perfect orientați, șicusă, și merg drept spre tântă. Pertratează cu deplină lealitate și sinceritate. In toate lucrurile sănt conduși de obiectivitate severă. Mersul repede al sfătuirilor este, în nu puțină parte, meritul delegaților ruși. Masa se ia de obicei împreună la comanda supremă germană. Între delegați stăpânește raportul cel mai prietenesc. Cei mai mulți dintre ruși și-au bine limba nemțescă. Sfătuirile se fac în nemțește, rusește sau franțuzește, cu ajutorul tălmăcilor.

In 5 Ianuarie 1918.

Contele Czernin și Kühlmann, și însoțitorii lor, vor începe în 5 Ianuarie de nou tratativele de pace cu delegații ruși. În confațuirile de până acum nu s'au desbatut în amănunte chestiunile cu privire la teritori, la interesele economice, la cheltuielile de răsboi, la prisoneri și a. cu toate acestea lucrurile sănt atât de înaintate, incât se poate aștepta deslegarea lor definitivă.

Republika moldoveană.

Times primește din Petrograd vestea, că Basarabia s'a proclamat *republică moldoveană*. Noua republică voiește să rămnă în cadrul statului rusesc.

Italienii refuză.

Senatul italian a ținut în 31 Decembrie publică. În zilele precedente se discutase, în ședințe secrete, asupra situației diplomatici ivite pe urma condițiilor de pace dela Brest-Litovsc.

Prim-ministrul Orlando, răspunzând la întrebările ce i s'au adresat din partea senatorilor, a declarat, că *Înțelegerea nu recunoaște guvernul bolșevikian înainte dă se intruni adunarea constituțională a Rusiei*, și că Franța și Italia tot mai pretind realizarea aspirațiilor naționale.

Mersul răsboiului.

Budapest, 2 Ianuarie. (Oficios). Frontul răsăritean: armistițiu.

Frontul italic: Pe platoul dela Asiago, pe teritorul muntelui Tomba și la Piave de jos, din cînd în cînd, s'a desvoltat activitate de tunuri.

In demineața de 26 Decembrie am retras din pozițiile de lângă Zenson trupele, fără pierderi, pe malul răsăritean al răului Piave; dușmanul, care a observat evacuarea abea în 31 Decembrie, a ținut până în ziua aceea sub foc necurmat de tunuri și mine pozițiile părăsite. *Şeful statului major*.

Berlin, 2 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul dela vest: Grupul de armate al principelui Rupprecht: Foc potențat de tunuri în unele părți dela Dixmuidean până la Duele spre sud. La nord și sud de Lens recunoașteri succese și activitate uneori sporită. Puterea focului a crescut în cîțiva și între Arras și St. Quentin. Numărul englezilor prinși în zilele din urmă la sud de Marcoing s'a ridicat la 500. — Grupul de armate al principelui moștenitor german: La nord de Prosnies și pe ambele laturi dela Ornes a crescut activitatea răsboinică. Înaintări de recunoaștere, pe mai multe puncte ale frontului, au avut rezultat, că numeroși francezi au căzut în captivitate.

Frontul răsăritean: Nemic nou.

Frontul macedonean: Eveniment în semnat nu s'a petrecut.

Frontul italic: Activitate potențată artilleristică pe platoul dela Asiago și pe teritorul dela Tomba.

Ludendorff.

Telegramele oficioase cu data din 3 Ianuarie anunță, că pe fronturile de luptă nu s'au întâmplat evenimente de însemnatate. Ludendorff.

Nou abonament

Incepând din 1 Ianuarie v. 1918 cu prețurile următoare:

pe un an 24 coroane,
pe șase luni 12 coroane,
pe trei luni 6 coroane.

Rugăm pe stimații noștri abonați, să binevoiască a-și reînnoi din vreme abonamentul, stăruind pentru lățirea foaiei și în cercurile cunoșcuților lor.

Abonamentele se fac prin mandat postal. Numele abonatului, locuința, precum și posta ultimă, să se scrie *corect și legibil*, ca cu imanuarea foaiei să nu se poată face greșeli la postă. Abonamentele se trimit *Administratorii foaiei «Telegraful Român» în Sibiu* (Nagyszeben), strada Măcelarilor 45.

Administrația.

NOUTĂȚI.

Crăciunul. Al patrulea Crăciun să fie în același timp și cel din urmă al răsboiului!

Cu dorința aceasta trimitem, de sărbătorile Nașterii Domnului, urări de bine tuturor cititorilor noștri.

Din redacție. Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru, — fiind cel de față număr dublu, — va apărea Sâmbătă, în 30 v. l. c.

Serbarea pomului de crăciun la spitalul militar din Orăștie. Primim următoarele: Din prilejul anului de Crăciun și n. s'a aranjat la stăruința comandantului de spital din Orăștie o serbare împreună cu împărțire de daruri în favorul răniților aflați în acel spital. Era a 4-a serbare de felul acesta, cu program variat, din care nu a lipsit colinda românească. Preoți din diferitelor confesiuni și-au ținut de datorință morală, pe lângă accentuarea însemnatății zilei Nașterii Domnului, a îmbărbătă din nou și a consola pe cei ce și-au împlinit și-și vor împlini cu credință datoria fată de tron și patrie. După terminarea programului, s'au împărțit tuturor bolnavilor daruri de crăciun. — Pe sărbătorile Crăciunului nostru se fac pregătiri nouă, așezându-se și la sprijinul locuitorilor din satele aflătoare în jurul Orăștiei, spre a contribui cu daruri binevoitoare.

P.V.

Unde se fauște pacea. Eveniment de mare însemnatate istorică se pregătește la Brest-Litovsc. Călătoria din Berlin până la Brest-Litovsc se poate face pe calea ferată în 18 ceasuri. În unul din hotelurile sale a stat mult timp comandanțul Hindenburg. Delegații păcii sănt încărcăți în așa numită cadelă, unde se înalță cădările unei mii de frumoase decât alta. Sfătuirile între delegați se urmează cu toate acestea într-o oadă simplă mobilită; dar contractul de armistițiu s'a semnat într'o sală cu interior mai distins. În zilele din urmă tot aici s'au continuat tratativele de pace. Se crede că delegații vor rămânea mai multe zile, după 1 Ianuarie, la Brest-Litovsc. Contractul de pace va fi subscris, probabil, în orașul unui stat neutral, poate la Stockholm, — mai ales dacă s'ar întâmpla, să participe la tratative de pace toate statele beligerante.

Biletele á 2 fileri. Cu sfârșitul anului 1917, biletele á 2 fileri, introduse în cafenele și restaurante sibiene, au dat un rezultat de 2394 coroane. Au dat sprijinul în acest scop: Hotelul Impăratul Roman, Hotelul Europa, restaurantele Kovats, Unger, Bugl, Sattler, Hotelul Bonfert, restaurantul din Dumbravă, restaurantele Nalepa, Nedlich și Cafeneaua din pădure. — Scăzând chețuile de tipărire în suma de 313 cor. 50 fil., s'au dat în scopuri de benefacere 2080 cor. 50 fil. Filiala sibienea a Crucii Rosii a primit 1181 cor., iar restul s'a dat altor instituții de filantropie. Comitetul reuniorii femeilor săsești aduce vîi mulțumiri tuturor contribuitorilor și sprijinitorilor, și roagă de binevoitorul concurs și pe mai departe, în scopul de-a alina lipsa și mizeria.

Trecut la penzie. Primarul orașului Sibiu, dl Albert Dörr, la cererea proprie, a fost trecut la penzie în ședința din 29 Decembrie 1917 a reprezentanței orașenești. Ca primar al Sibiului, dl Dörr a desfășurat o lucrare din cele mai rodnice.

E de ajuns să amintim: canalizarea, apeductul, clădirea spitalului și a duor casarme, precum și activitatea sa extrem de obositore, în cursul celor trei ani și mai bine de răsboi, în chestiunea aprovizionării orașului. Pentru meritele sale Maestatea Sa I-a distins prin acordarea unui înalt ordin. Domnul Dörr, ieșit cu onoare din serviciu, primește după o activitate publică de 35 de ani — dintre aceștia 11 ca primar al orașului nostru, — pensiunea statutară de 8960 coroane, și bani de quartier 1200 cor., cu total 10160 coroane. Reprezentanța orașului, în ședința amintită, a adus celui trecut la penzie ovașuni călduroase.

Târgul de earnă al Sibiului. Magistratul orașului nostru anunță, că târgul ce era să se țină Luni în 7 Ianuarie, cu considerare la sărbătorile românești se va ține a Marți, în 8 Ianuarie n. Va fi, în aceeași zi, târg de mărfuri, de vite, oi și cai.

In loc de felicitări la Anul Nou. Domnul Dr. Nicolae Schiau, avocat, răscumpărând felicitările de Anul Nou, a binevoit a dăruil 20 cor. la fondul jubilar Nicolae Cristea, pentru monumentele bărbătilor binemeritați ai meseriașilor noștri. Pentru acest dar generos aduce calde mulțumite: Victor Tordășianu, președintul Reuniunii meeriașilor sibieni.

Şapte feciori La parohia Gh. Dângău, (prot. Ciuju lui) aparține și prediul Bâlceni, așezat ca un cuib de vulturi pe muchea unui deal. Între cele 25 30 familii, care formează acest cătun și care toate poartă numele de Bâlcu, trăiesc și bâtrânu Simion Bâlcu, care a trimis sub steagul împăratului șapte feciori frumoși ca brazi, și anume: Dumitru, Onut, Aurel, Iosif, Ioan, Vasile și Petru. Acești copii ai munților luptă cu eroism rar, pe diferențe fronturi, apărând moșiiile întinse, moșiiile bogate, ale patriei noastre. Jertfa lor e jerifa neamului, și de mărimea ei va depinde viitorul nostru. Numele bâtrânu Simion Bâlcu il vom trece în carte de aur a neamului. (C. I.)

Tratativele dela Brest-Litovsc pe film. Secția filmelor dela cartierul presei de răsboi a întocmit o serie de vederi cu priilejul tratativelor de pace dela Brest-Litovsc. Tablouri, care se vor putea în curând vedea la cinematografe, înfățișează clădirea, unde se ține conferența de pace, precum și portretele delegaților. Între cari se găsește și doamna Bencio, prima femeie adusă la astfel de confațui.

Nu întârziați! În anul trecut s'au desfăcut în dec

la biletelor de pâne, și dela luptele submariilor până acum la pacea de Crăciun însără o seamă de lucruri, care pot purta pe cetea realității.

Vaticanul și evreii. Ziariștii francezi voiesc că manifestează mulțumirile în fața guvernului englez, care a promis să întemeze în Palestina un stat evreesc. Vesta aceasta a ziarelor parisiene a produs surprindere neplăcută în cercurile Vaticanului. Deslegarea problemei pământului sfânt, în felul propus de stăpânirea engleză, este considerată la Roma ca ocazia la adresa numai a bisericii romano-catolice, ci și a întregii creștinătăți. Dacă stirea se adeverește, Vaticanul în timpul cel mai apropiat își va rosti cuvântul.

Omul neinsurat trăește mai puțin. Așa zice un statistician francez, care și-a luat osteneala să constate cu cifre, că în vîrstă de 20-30 de ani mor 6 la sută dintre camenii neinsurați, și numai 3 la sută dintre cei căsătoriți; în vîrstă de 30-40 de ani mortalitatea neinsuraților este 13 la sută, și numai 6 la bărbații căsătoriți, — și așa mai departe. Lucrul se explică, după statistician așa, că omul însurat este mai bine îngrijit și duce o viață mai cumpătată; de aceea și trăește mai mult decât cel neinsurat.

Pentru meseriașii sărmăni. P. C. Sa, Domnul Dr. Eusebiu R. Roșca, a binevoit a dărui 5. cor., ce să se impărtă drept *daruri de Crăciun* între săracii Reuniunii noastre; «Banca generală de asigurare» 10 cor., funcționarii «Băncii de asigurare», domnisoarele: Silvia Nicolae, Victoria Stefan, Elena Muntean, Zenovia Ivan, Veturia Baciu și Anuța Pinciu, câte 2 cor., Elisa-veta Bordea 1 cor., funcționarii: Dr. Ioan Crețu, secretar, d-șoara Maria Crețu, cassieră, câte 2 cor., matematicul Vasile Vlaicu și contabilul Iuliu Roșescu, câte 4 cor.; funcționarii dela «Albina» Petru Simtton 3 cor. și Valer Olariu 2 cor.; Dr. C. F. Jikeli, comersant, 10 cor., Traian Petrișor, preot militar, 2 cor. și doamna Paula Fischer, soție de fotograf, 2 cor. Pentru pri-nos exprimă sincere mulțumite, în numele «Reuniunii sodalilor români din Sibiu»: Vic. Tordășian, președinte.

Teatrul cinematograf. Sâmbătă și Duminecă, în 5 și 6 Ianuarie, se reprezintă la cinematograful *Apollo*, în Strada Schevis, piesa interesantă: *Prin curaj la noroc*.

Nr. 570/1917 Prot. (290) 2—3

Concurs repetit.

In sensul ordinului Preaveneratului Consistorului arhidiecezan delă 31 Octombrie a. c. Nr. 8298 Bis, pentru întregirea vacanței parohiei de cl. III. Săsăuș, protopresbiterul Agniti, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Roman».

Emolumentele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cerurile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în terminul sus indicat.

Concurenții, după prealabila incuiuțare a protopresbiterului tractual, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, în 28 Noemvrie 1917.

Joachim Muntean
protopop.

„Cassa de păstrare”, societate pe acții în Oltszákadát.

Aviz.

Anunțăm reducerea etalonului depunerilor cu 1 Ianuarie 1918 la 2%.

2—3 (289) Direcțiunea.

Practicanți.

Sub condiții favorabile se primesc ca practicanți doi tineri absolvenți de

3 sau 4 clase medii la firma:

Ioan Comșa & Fiу
Szellste, com. Szeben.

(291) 2—3

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciunea sfintei crucii; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. române

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropar de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunei înainte de împărtășirea cu s. cumeiecatură ale marcuil Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cumeiecatură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei crucii.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

În editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

revăzută la înșărcinarea comisiunei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Metianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al serierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία”. Atena 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbei, pe lângă „Prefață” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșă, cu prețul de 3 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alții preoți din protopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2:50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariali

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, Instructor de cantică bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisul din 21/VII 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor. plus 50 fili. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană în Sibiu :

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2:50 cor. + porto 20 bani.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană :

Conlucrarea omului cu Dumnezeu

Predici

de

Mihai Păcăian,

protopresbiter

și alții preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

In editura comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane, în traducere română, făcută de dl Teodor V. Păcăian redactorul „Telegraful Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangeliu. Impăratul lui Dumnezeu.*

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidicezană din Sibiu. Prețul unui exemplar și 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto postă.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană :

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut în editura comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane :

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

converbirile teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andrei”. Cuprinsul: *Succesul și fericirea. Problema succesorului. Idei atavice. Zeificarea succesorului. Zodiac. Perioadă fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare?...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor septă voinici. Timpul și aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietenii. Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adveță. Inclinațile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniti. O obiecție și o părere. Cheamarea dumnezaiescă. Munca. Impărtirea timpului. Statornicia. Impărtășește ca să învingeri. Puterea de sus Adau: Sfaturile unui părinte către fiul său.*

După cum se vede din acest cuprins bogat, *Secretul succesului* e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidicezană din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2:20 corone.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

Vânzare de lemne de foc.

Vând și furnizez prompt **lemn de fag**, calitatea primă, și producție proprie, în cantități mari și mici,

cu prețurile zilei.

Certificate de furnizare am la indemâna.

Prenotări se pot face în Sibiu la:

Kincs Samuné

Strada Turnschul Nr. 15.

și

Lieblich Jenő

Strada Gușteriții Nr. 56.

Salamon Sámuel,

producent și vânzător de lemn în Aranyosgyéres.